

**Dabas lieguma
PĀRABAINĒ
dabas aizsardzības plāns**

saīsinātais formāts

Foto: A. Dēliņa. Skats uz Klānu pļavām no Krēslītes ietekas Aiviekstē Gomeļa virzienā, 1999.g. septembris

Ļaudona, 2000

Apstiprinu:

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs _____

2000.gada _____

**DABAS LIEGUMA
PĀRABAINĒ
DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS**

Ļaudona, 2000

Izstrādātājs:

UĢIS BERGMANIS

Saskaņots:

Indrānu pagasta padomes priekšsēdētājs _____ V. Strautiņš

Ošupes pagasta padomes priekšsēdētājs _____ Dz. Kozulis

Gaigalavas pagasta padomes priekšsēdētājs _____ M. Švarcs

Bērzpils pagasta padomes priekšsēdētājs _____ A. Kindzulis

Madonas reģionālās vides pārvaldes direktors _____ J. Sobko

Madonas virsmežniecības virsmežzinis _____ A. Greidiņš

Valsts akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži"
Ziemeļlatgales mežsaimniecības izpilddirektors _____ V. Reblis

Saturs

KOPSAVILKUMS	5
1. APRAKSTS	7
1.1. VISPĀRĪGAS ZIŅAS	7
1.1.1. Izveidošana	7
1.1.2. Ģeogrāfiskais novietojums un vispārīgs robežu apraksts	7
1.1.3. Vispārīgs raksturojums	8
1.1.4. Atbilstība bioloģiskās daudzveidības kritērijiem	8
1.2. BŪTISKAS ĢEOLOĢISKĀS, KLIMATISKĀS, HIDROLOĢISKĀS UN AUGŠŅU IEZĪMES	9
1.2.1. Ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais raksturojums	9
1.2.2. Klimatiskais raksturojums	10
1.2.3. Hidroloģiskais un hidrogrāfiskais raksturojums	10
1.2.4. Augsnes cilmiežu un augšņu tipu raksturojums	13
1.3. BŪTISKAS ZIŅAS PAR AINAVU, BIOTOPIEM, FLORU UN FAUNU	14
1.3.1. Ainava	14
1.3.2. Biotopi	14
1.3.3. Veģetācija	16
1.3.4. Fauna	19
1.4. VĒSTURISKAIS UN PAŠREIZĒJAIS ZEMES LIETOJUMS, KULTŪRVĒSTURISKĀ NOZĪME, INFRASTRUKTŪRA, TŪRISMS	24
1.5. APSAIMNIEKOTĀJI	25
1.6. SAISTOŠIE NORMATĪVIE DOKUMENTI	26
2. IETEKMĒJOŠIE FAKTORI UN PROBLĒMAS	28
2.1. TIEŠI IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	28
2.1.1. Meliorācija	28
2.1.2. Mežsaimniecība	28
2.1.3. Međības	28
2.1.4. Cilvēka apmeklējumi rekreācijas nolūkos	29
2.1.5. Ūdens līmeņa svārstības un ūdens plūsmas regulēšana	29

2.2. NETIEŠI IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	29
3. APSAIMNIEKOŠANAS MĒRĶI	30
3.1. ILGTERMIŅA MĒRĶI	30
3.2. KONKRĒTĀ PLĀNOŠANAS PERIODA APSAIMNIEKOŠANAS MĒRĶI	30
4. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI	31
5. PLĀNA ATJAUNOŠANA	32
6. IZMANTOTĀ LITERATŪRA	33
7. PIELIKUMI	

Pielikums Nr. 1. Dabas lieguma „Pārabaine“ un citu dabas liegumu novietojums Lubāna mitraines kompleksā

Pielikums Nr. 2. Dabas lieguma „Pārabaine“ robežu apraksts

Pielikums Nr. 3. Dabas lieguma „Pārabaine“ biotopu karte

Pielikums Nr. 4. Lubāna mitraines kompleksa aptuvena biotopu karte

Pielikums Nr. 5. Lubāna mitraines kompleksa satelītuizņēmums

Pielikums Nr. 6. Konstatētās putnu sugas dabas liegumā „Pārabaine“

Pielikums Nr. 7. Aizsargājamo dzīvnieku sugu meža biotopu un medņu riestu saraksts dabas liegumā „Pārabaine“ Klānu mežniecībā

Pielikums Nr. 8. Aizsargājamo putnu sugu meža biotopu, medņu riestu un reto dienas plēsīgo putnu atradņu izvietojums dabas liegumā „Pārabaine“

Pielikums Nr. 9. Dabas lieguma „Pārabaine“ zonējums. Privāto un pašvaldību īpašumu izvietojums

Pielikums Nr. 10. Privāto īpašnieku un zemes lietotāju un pašvaldību zemju uzskaitījums

Pielikums Nr. 11. Dabas lieguma „Pārabaine“ individuālā aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Pielikums Nr. 12. Mežsaimniecisko pasākumu režīms dabas liegumā „Pārabaine“

Pielikums Nr. 13. Lubāna ezera ziemeļaustrumu krasta Klānos konstatētās vaskulāro augu sugas

KOPSAVILKUMS

Dabas liegums ir izveidots, lai saglabātu unikālos un Austrumlatvijai tipiskos biotopus kā dažādu tipu purvus, Klānu pļavas, dabiskos mežus un tajos ligzdojošās retās un aizsargājamās putnu sugas.

Atrašanās vieta: Dabas lieguma „Pārabaine“ lielākā daļa atrodas Madonas rajona ziemeļaustrumos, Indrānu un Ošupes pagastos. Nelielas lieguma platības atrodas Rēzeknes rajona Gaigalavas pagastā un Balvu rajona Bērzpils pagastā. Teritorija ir novietota uz ziemeļiem no Lubāna ezera, 6-9 km uz austrumiem no Lubānas pilsētas un 6 km uz rietumiem no Bērzpils. Viduspunkta ģeogrāfiskās koordinātes ir 56°52' Z pl. un 26°54' A gar., platība 9822 hektāri.

Īpašuma forma: valsts, pašvaldību un privātais īpašums.

Apsaimniekotājs: Valsts īpašumā atrodas tikai meža zemes, kuras apsaimnieko Valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži“ Ziemeļlatgales mežsaimniecība. Pārējās meža un visas nemeža zemes apsaimnieko pašvaldības un privātipašnieki. Melioratīvās sistēmas un būves apsaimnieko Aiviekstes meliorācijas sistēmu valsts pārvalde.

Aizsardzības statuss: dabas liegums, tā izveidošana un robežas ir apstiprinātas ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 212/1999 (Noteikumi par dabas liegumiem).

Galvenās vērtības: unikālie biotopi un tiem specifiskās augu un dzīvnieku sugas.

Prioritārie biotopi:

- augstie, pārejas un zemie purvi
- Klānu pļavas
- dabiskie priežu meži uz kūdras augsnēm
- slapjie lapu koku meži
- ozolu meži

Nozīmīgākās sugas: ķikuts, vidējais ērglis, jūras ērglis, klinšu ērglis, čūsku ērglis, zivju ērglis, mednis, baltirbe.

Galvenās problēmas:

- purvu un citu mitraiņu biotopu atūdeņošanās melioratīvo sistēmu ietekmē
- Klānu pļavu aizaugšana nepļaušanas rezultātā
- zemo purvu un Klānu pļavu veģētācijas struktūras izmaiņās un mazvērtīgs zivju nārsts plūdu ilguma samazināšanās rezultātā, kam par iemeslu ir Aiviekstes gultnes padziļināšana un Aiviekstes slūžu darbība.

Apsaimniekošanas uzdevumi:

- dambju būvēšana uz augstos un pārejas purvus ietekmējošajiem grāvjiem
- Klānu pļavu pļaušana
- Aiviekstes slūžu rekonstrukcija
- reto putnu ligzdvieta un rieta vietu kontrole
- biotopu kartēšana
- informatīva materiāla sagatavošana.

1. APRAKSTS

1. APRAKSTS

1.1. VISPĀRĪGAS ZIŅAS

1.1.1. Izveidošana

Dabas lieguma izveidošana ir apstiprināta ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 212/1999 (ANONYMUS 1999). Saskaņā ar šiem noteikumiem lieguma robežas stājas spēkā ar 2000.gada 1.aprīli. Dabas lieguma izveidošanu sakarā ar teritorijas izcilo dabas aizsardzības nozīmi un bioloģisko daudzveidību 1993.gadā ierosināja Latvijas Dabas Fonds un LU Zooloģijas muzejs (J. Priednieka un A. Petriņa rakstisks priekšlikums).

1.1.2. Ģeogrāfiskais novietojums un vispārīgs robežu apraksts

Lieguma kopējā platība ir 9822 ha. Tā lielākā daļa atrodas Madonas rajona ziemeļaustrumu stūrī - Indrānu un Ošupes pagastos, nelielas platības liegums aizņem arī Rēzeknes rajona pašos ziemeļrietumos - Gaigalavas pagastā (Gomelis) un Balvu rajona dienvidrietumos - Bērzpils pagastā (t.s. Klāni ap Kalnupi, starp Aiviekstes un Ičas upēm). Liegums atrodas uz ziemeļiem no Lubāna ezera, 6-9 km uz austrumiem no Lubānas pilsētas un 6 km uz rietumiem no Bērzpils (pielikums Nr.1). Viduspunkta ģeogrāfiskās koordinātes ir $56^{\circ}52' \text{ Z pl. un } 26^{\circ}54' \text{ A gar.}$

Lieguma robeža iet pa Ičas upi (austrumos) un Aiviekstes upi (austrumos, ziemeļos), pa Abaines upi/kanālu (rietumos), tālāk uz rietumiem pa Klānu mežniecības 43.,44.un 45.kvartālu ziemeļu malas stīgu, uz dienvidiem pa 43.,65.un 91.kvartāla rietumu malas stīgu (šķērsojot Avotiņa līniju) līdz Seldžu grāvim, uz rietumiem pa Seldžu grāvi līdz 133.kvartāla rietumu malai, uz dienvidiem pa 133.un 139.kvartālu rietumu malas stīgu, uz dienvidaustrumiem pa valsts meža robežu līdz Zvidzes kanālam, uz dienvidiem pa Zvidzes kanālu līdz Ziemeļu dambim, uz austrumiem pa Ziemeļu dambi līdz Kvāpānu zivju dīķu ziemeļrietumu stūrim un, iekļaujot Gomeli, uz ziemeļrietumiem līdz Aiviekstei (detalizēts robežu apraksts pielikumā Nr.2., shēmas pielikumos Nr.1; Nr.3; Nr. 11).

Pārabaines dabas liegums ir viens no Lubāna mitraines kompleksa dabas liegumiem. No ziemeļiem tam piekļaujas Pededzes lejteces, no ziemeļaustrumiem - Lagažas-Šņitku purva, no austrumiem - Bērzpils purva un no dienvidaustrumiem - Salas purva un Īdeņas un Kvāpānu dīķu dabas liegumi (pielikums Nr. 1).

Liegums ietver tādas vietas kā Baltos klānus (Baltezeri, Vidbirze/Vicbirze), Aboras (Vilku), Nainiekstes (Nainieks), Apaļo un Klajotnes (Lielo) purvus, Seldžu ozolu audzes, Eļņa, Naudas un Pāpīša ezerus, Abaines, Zvidzes, Vērdes un Aboras upes un Kalnupi, Vērdes kanālu, Gomeli un daļēji Aiviekstes upi, Seldžu grāvi un Avotiņa līniju.

1.1.3. Vispārīgs raksturojums

Pārabaines dabas liegums, pēc dabas apvidu un fiziogēogrāfiskās rajonēšanas, atrodas Austrumlatvijas zemienes Lubāna līdzenuma centrālajā daļā. Savukārt, pēc ainavrajonēšanas (teritorijas iedalīšana atsevišķos ainaviskos kompleksos, kas atšķiras pēc dabas apstākļiem un cilvēka darbības izpausmēm) principi liegums ietilpst Aiviekstes zemes Lubāna līdzenuma purvainē (LATVIJAS DABA 1994-1995). Lubāna līdzenums ziemeļrietumos robežojas ar Gulbenes paugurvalni, ziemeļos un austrumos - ar Adzeles pacēlumu un dienvidos, dienvidrietumos - ar Jersikas līdzenumu.

1.1.4. Atbilstība bioloģiskās daudzveidības kritērijiem

Pamatojoties uz bioloģiskajā izpētē iegūto informāciju (par pētījumu vēsturi un rezultātiem sk. 1.3. nodaļu), Pārabaines dabas liegums atrodas vairākās starptautiskās rekomendējoša rakstura aizsargājamās dabas teritorijās:

- BirdLife International programmas „IMPORTANT BIRD AREAS IN EUROPE“ (IBA) izveidotajās teritorijās „Baltie Klāni un apkārtējie purvi“ un „Pededzes upes meži un Pārabaine“ (LOB/ BIRDLIFE INTERNATIONAL IBA DATU BĀZE)
- CORINE (COoRdination of INformation on the Environment) Biotopes projekta ietvaros izveidotajā teritorijā „Klajotnes un Bērzpils purvs, Aiviekstes klāni“ (OPERMANIS et al. 1997, CORINE BIOTOPES DATU BĀZE).

Daļa no Lubāna līdzenuma, iekļaujot arī konkrēto liegumu, ir rekomendēta kā perspektīvā Ramsāres teritorija ar nosaukumu „Lubānas zemiene“ (OPERMANIS 1998) un ir iekļauta bioloģiski daudzveidīgāko teritoriju sarakstā (WWF PROJEKTS NR. 4568 „DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS LATVIJAI“). Latvijas Dabas Fonda sagatavotajā projekta pieteikumā „Lubāna dabas kompleksa aizsardzības un attīstības koncepcijas izstrādāšana“ (1993.gads) ieteiktā teritorija, ieskaitot dabas liegumu „Pārabaine“, ir kļuvusi par Japānas valdības finansēta projekta pētījumu vietu (projekts ar nosaukumu „The Study on Environmental management Plan for Lubana Wetland Complex in the Republic of Latvia“ tika uzsākts 1999.gada augustā).

1.2. BŪTISKAS ĢEOLOĢISKĀS, KLIMATISKĀS, HIDROLOĢISKĀS UN AUGŠŅU IEZĪMES

1.2.1. Ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais raksturojums

Pārabaines dabas liegums un apkārtējās teritorijas (Lubāna līdzenums) atrodas samērā līdzenā, noslēgtā pamatiežu virsmas pazeminājumā, kura vidējais augstums ir 80 m v.j.l. Līdzenuma centrā pamatiežu virsma pazeminās līdz 60 m v.j.l., bet malās paceļas virs 80 m v.j.l. Pamatiežu virsmu līdzenuma ziemeļdaļā zem plānās kvartāra segas veido augšdevona Ogres svītas māli, smilšakmeņi un dolomītmerģeļi, kurus uz dienvidiem no līnijas Meirāni - Zvidziena - Bērzpils nomaina augšdevona Daugavas svītas dolomītmerģeļi un dolomīti. Ģeogrāfiskā ziņā nozīmīgi ir pamatiežu virsas pacēlumi Aiviekstes ielejā pie Lubānas (Akmeņtācis) un pie Meirāniem, kuri kavē upes dziļumerozijas procesu.

Pamatiežus sedz plāna nogulumu sega, kuras biezums mainās no 10 m līdzenuma dienvidrietumu stūrī līdz 20 m uz ziemeļiem no Lubāna. Zemes virspusē atsedzas Latvijas leduslaikmeta limnoglaciālie (lgQ_3/lv) un aluviālie (aQ_3/lv) nogulumi - dažādgraudaina smilts, aleirīts, māls un holocēna nogulumi: purvu (bQ_4) - kūdra, aluviālie (aQ_4) - smilts ar augu atliekām, un ezeru (lQ_4) - sapropelis, dūņas, māls. Kūdras biezums purvos parasti ir 1-4 m, bet var sasniegt līdz 8 m biezumu. Minētie nogulumi sedz Latvijas leduslaikmeta morēnu, ko veido mālsmilts ar grants un oļu piejaukumu (LATVIJAS DABA 1995, JAUNPUTNIŅŠ, RAMANS 1975). Lieguma teritorijā dominē purvu un ezeru nogulumi, kā arī aluviālie nogulumi upju ielejās.

Pēc ģeomorfoloģiskās rajonēšanas Pārabaines lieguma teritorija atrodas Austrumlatvijas zemienes ģeomorfoloģiskajā rajonā Lubāna līdzenuma apvidū.

Ģeomorfoloģiski lieguma apkārtni var raksturot kā ledus laikmeta ledāja kušanas ūdeņu baseinu nogulumu un pēcleduslaikmeta kontinentālo nogulumu formāciju - limnoglaciālie, purvu, aluviālie un ezeru nogulumi. Līdzenumam ir raksturīgs lēzens akumulācijas līdzenuma reljefs ar plašiem purvu masīviem. Stipri pārpurvotā masīva vienveidību pārtrauc nelieli lēzeni glaciģēnas izcelsmes pauguri (5-8 m). No reljefa formām ir izplatīti flūtingi, kas vietām veido flūtinga laukus - šīs reljefa formas ir veidojušās pēdējā apledojuma laikā, ledāja aktīvas uzvirzīšanās fāzē. Ledājam aprimstot, virs pacēlumiem veidojās rievotās morēnas, kas ir izsekojamas Ošupes un Barkavas apkaimē, pie Adzeles pacēluma robežās un uz dienvidiem no Lubāna. Flūtingus veido galvenokārt sabīdīti un sakrokoti smilšaini, granšaini un aleirītiski mālaini nogulumi (LATVIJAS DABA 1995).

Teritorijā praktiski neizpaužas mūsdienu erozijas procesi un upes tek pa līdzenuma virsu 1-2 m dziļās iegrauztās ielejās. Aiviekste, pakāpeniski iegrauzoties, šķērso līdzenuma malu 5-7 m dziļā ielejā.

Lieguma teritorijas absolūtās augstuma atzīmes m v.j.l. noteiktas pēc topogrāfiskajām kartēm 1:50 000 (O-35-114-Б,Г): Gomeļi tas ir 93,9 m v.j.l., Baltajos klānos 92,7 m v.j.l., purvos un pārpurvotajos mežos - 93,5-96,0 m v.j.l.

1.2.2. Klimatiskais raksturojums

Pārabaines dabas liegums atrodas līdzenumā, kur dominē lieli vienlaidus mežu un purvu masīvi, klimatiskā kontrastainība nav izteikta. Arī tuvākās apkārtnes klimatiskā kontrastainība ir neizteikta.

Liegums ietilpst Lubāna zemienes un Latgales augstienes klimatiskajā rajonā, līdzenuma apakšrajonā. Šeit ir viskontinentālākais un vissiltākais klimats Latvijā - hidrotermiskais koeficients (attiecība starp desmitkārtīgu nokrišņu summu periodā, kad gaisa vidējā diennakts temperatūra ir lielāka par $+10^{\circ}\text{C}$, un aktīvo temperatūru summa šajā periodā) šeit ir 1,8-1,9, un aktīvo temperatūru summa gadā sastāda 1900-200 $^{\circ}\text{C}$. Bezsala periods Lubāna zemienes klimatiskajā rajonā ilgst 135-145 dienas, tam ir raksturīga noturīga ziema ar 25-35 cm biezu sniega segu, vidējās minimālās temperatūras ziemā var sasniegt -26 līdz -27 $^{\circ}\text{C}$. Virzienā no ziemeļrietumiem uz dienvidaustrumiem, mitruma pakāpe samazinās, bet temperatūra paaugstinās. Šim klimatiskajam rajonam, salīdzinājumā ar citiem, ir raksturīga vislielākā aktīvo temperatūru summa un salīdzinoši barga ziema - bieza sniega sega un zemas vidējās minimālās temperatūras. Tikai Vidzemes augstienes klimatiskajā rajonā ziemas ir vēl izteiktākas. Savukārt, bezsala periods Lubāna zemienē ir viens no garākajiem Latvijā - ilgāks tas ir tikai Piejūras zemienē un Zemgales līdzenumā (LATVIJAS DABA 1994-1995).

Nokrišņu daudzums sastāda vidēji 600 mm/gadā, kas ir par 103 mm mazāk kā vidēji Latvijā. Virszemes notece gadā ir vidēji ap 150 mm, kas arī ir ievērojami mazāk par vidējo Latvijā. Tā kā teritorija ir ievērojami pārpurvota un ar paaugstinātu mitrumu, tad 70% no nokrišņiem iztvaiko, kas vidēji gadā sastāda 450 mm (ПРАСОПС 1987).

1.2.3. Hidroloģiskais un hidrogrāfiskais raksturojums

Pēc hidroģeoloģiskās rajonēšanas Pārabaines liegums pieder 15 hidroloģiskajam rajonam - Lubāna līdzenuma upes. Rajons aptver 8430 km^2 lielu teritoriju ar vidējo noteci 192 mm gadā (14.vieta starp 17 Latvijas hidroģeoloģiskajiem rajoniem). Rajonā ietilpst 1824 upes ar kopgarumu 5205 km. Upju tīkla blīvums ir 617 m/km^2 . Ezeri aizņem 2,8% no rajona

teritorijas. Rajonā pavisam ir 250 ezeri ar kopējo platību 233,8 km². Purvi aizņem 14,2% (684 purvi ar kopējo platību 1203 km²) no rajona teritorijas (ПРАКТОРС 1987).

Pārabaines liegumā un gar tā robežām plūst vairākas nelielas upes un Aiviekste. Visas mazās upes lieguma teritorijā pieder Aiviekstes noteces baseinam (upju un ezeru raksturojums sniegts pēc AVOTIŅA, GOBA 1986).

Raksturojot atsevišķas ūdenstilpes un hidroloģisko sistēmu Lubāna līdzenumā kopumā, ir jāuzsver, ka teritorijai ir raksturīgi nelieli virsmas slīpumi un ievērojams Aiviekstē ietekošo upju skaits, it īpaši posmā starp Lubānas pilsētu un Lubāna ezeru. Neizteiktie virsmas slīpumi, ierobežotā Aiviekstes caurplūde un ievērojamais ūdeņu pieplūdums pavasara palu laikā ir izskaidrojams teritorijas ikgadējai pārplūšanai. Lai samazinātu apdzīvoto vietu (galvenokārt Lubānas) applūšanas iespējas un saīsinātu plūdu periodu, pirmie hidrotehniskie risinājumi tika meklēti jau pagājušā gadsimta pirmajā pusē, vēl cariskās Krievijas laikā. Būtiska zemienes pārveidošana tika uzsākta 1926.gadā un šis posms tika pabeigts 1937.gadā (BERZIŅŠ 1974). Pēc II Pasaules kara, kopš 1956.gada, zemienes pārveidošana Lubāna ezera apkārtnē tika atsākta, veicot apjomīgu hidromelioratīvo un hidrotehnisko celtniecību (BIELIS 1974, GLAZAČEVA 1975). Šī grandiozā zemienes pārveidošana tika pabeigta 1981.gadā, kā rezultātā Lubāna ezera un apkārtnes, ieskaitot arī Pārabaines dabas lieguma teritoriju, hidroloģiskās un līdz ar to arī ekosistēmas kopumā ir ievērojami izmainītas.

a) Upes

Aiviekste (132 km). Lielākā upe Lubāna līdzenumā, plūst gar lieguma austrumu un ziemeļu malu. Aiviekste iztek no Lubāna ezera un ietek Daugavā pie Pļaviņam. 3 km no iztekas Aiviekste sadalās divos atzaros - Kalnupē un Vērdē. Aiviekstes kritums augštecē, līdz Lubānai, ir niecīgs, vietām upes krastos un gultnē atsedzas pamatieži - dolomīts. Viens no atsegumiem - Akmeņtācis, 1931.gadā tika uzspridzināts (pirmie spridzināšanas darbi tika veikti jau 1926./1927.gadā, taču bez jūtamiem rezultātiem), tādējādi padziļinot upes gultni un palielinot caurplūdi. Kopš 1981.gada Lubāna ezerā uz Aiviekstes iztekas ūdens plūsmu regulē slūžas. Neraugoties uz Akmeņtača uzspridzināšanu un slūžu izbūvēšanu (ar slūžu palīdzību tiek samazināta ūdens pieplūde Aiviekstē no Lubāna ezera), pavasara palu laikā vēl joprojām ir vērojams fenomens - ierobežotās caurplūdes rezultātā Aiviekste nespēj novadīt pa Pededzi, Balupi un Piestiņu ieplūstošos palu ūdeņus un izveidojas negatīvs hidrauliskais slīpums. Ūdens tek no šīs vietas abos virzienos - kā uz Daugavu, tā arī uz Lubāna ezeru. Tikai tad, kad ezers ir jau pietiekami piepildījies, radot pretspiedienu, ūdens visā Aiviekstes garumā plūst uz Daugavu (BIELIS 1974).

Aiviekstes gultne no 1926.-1937.gadam ir padziļināta un iztaisnota. Gultnes padziļināšana no Lubānas pilsētas uz augšu līdz Lubāna ezeram tika uzsākta 1931.gadā (vienlaicīgi ar Akmenstača uzspridzināšanu), ar daudzkausu ekskavatoru, un pabeigta 1937.gadā. Šo darbu laikā tika iztaisnots viens no Aiviekstes atzariem - Vērde. Kopš Vērdes iztaisnošanas šo Aiviekstes daļu sauc par Vērdes kanālu.

Neiztaisnotais Vērdes posms un likumotā Kalnupe (otrs Aiviekstes atzars) sākotnēji ietecēja Ičā, savācot ūdeņus no tipiskajām Klānu pļavām Starp Aivieksti un Iču. Rokot Vērdes kanālu, Kalnupes sākums tika aizbērts, patreiz Kalnupe ir savienota ar Iču. Savukārt, Vērde ir savienota ar Vērdes kanālu un aizbērtā ir tās ieteka Ičā.

Iča (71 km). Upe sākas Pirtnieku ezerā Burzavas paugurainē. Lejtecē tā tek pa Lubāna līdzenumu, gultne ir iztaisnota un padziļināta. Netālu pirms ietekas Aiviekstē tā uzņem divas Aiviekstes attekas - Kalnupi un Vērdi. Iča norobežo Pārabaine liegumu no austrumos esošā Bērzpils purva dabas lieguma.

Abaine (14 km). Tās dabiskā izteka ir meklējama pārplūstošajā palienē t.s. Balto klānu dienvidu daļā. Meliorācijas darbu laikā tās dienvidu daļa tika savienota ar Lubāna ezeru. Pēc Ziemeļu dambja izbūves Abaine ar ezeru nav savienota un plūst caur mežu un purvu masīvam ziemeļu virzienā uz Aivieksti. Abaine pa meliorācijas grāvjiem savāc ūdeņus no pārmitrajiem mežiem un purviem.

Naimiekste. Neliela Abaines labā krasta pieteka, sausās vasarās gultne izžūst.

Abora. Neliela Abaines labā krasta pieteka, sausās vasarās gultne izžūst.

Zvidze. Sākas no daļēji nolaistā Zvidzes ezera un cauri Baltajiem klāniem ietek Aiviekstē.

Krēsle (Krēslīte, 19 km). Aiviekstes labā krasta pieteka. Sākas Adzeles pacēlumā, 5-7 km uz ziemeļiem no Gaigalavas. Agrāk bija Rēzeknes labā krasta pieteka. Pēc Lubāna hidrotehniskās sistēmas izbūves gar Kvāpānu dīķu ziemeļu malu un tālāk cauri Gomelim ievadīta Aiviekstē. Pie ietekas Aiviekstē gultne neizteikta.

Mežu un purvu masīvā uz rietumiem no Aiviekstes ir izveidots blīvs meliorācijas grāvju tīkls, kam ir ievērojama ietekme šo mitrāju biotopu atūdeņošanā. Mežu meliorācijas sistēma tika izveidota no 1959.-1962.gadam (E. GRĀPJA mutisks ziņojums).

b) Ezeri

Eiņa ezers (35 ha). Atrodas lieguma dienvidu daļā, t.s. Baltajos klānos. Pēc Aiviekstes un tās pieteku regulēšanas atklāti ūdens klajumi ir izzuduši. Ezera krasti ir apauguši ar krūmiem, vidusdaļā blīvi niedru ceri u.c. ūdensaugi.

Baltezeri. Nelielu ezeriņu un akaču sistēma Balto klānu ziemeļu daļā. Starp ezeriem blīvas niedru audzes, kārkļu krūmi un nelieli bērzi. Apvidus grūti caurejams.

Pāpīša ezers (1,6 ha). Atrodas lieguma ziemeļaustrumu daļā, Pārabaines mežu masīva malā starp Apaļo purvu un Aivieksti. Daļēji aizaudzis, taču ir vaļēja ūdens klajumi. Ezeram no austrumiem piekļaujas Klānu pļavas.

Naudas ezeri. Nelieli, daļēji aizauguši ezeriņi Zvidzes upes kreisajā krastā uz Pārabaines meža masīva un Balto klānu robežas.

Gomelis. Ar Ziemeļu dambi no Lubāna ezera ziemeļu daļas atdalīta teritorija. Izveidojusies ar dambja izbūvēšanu 1981.gadā. Hidroloģiski teritorija atkarīga no ūdens līmeņa Aiviekstē, pavasaros savienojas ar Aivieksti un pārplūst. Visu gadu Gomelī ir atsevišķi atklāta ūdens laukumi, pārējo teritoriju lielās platībās aizņem dabīgā stāvoklī saglabājušies Klāni (sk. foto uz vāka).

Līdzena un relatīvi zemais reljefs ievērojami apgrūtina virsējo ūdeņu noteci, tāpēc Lubāna līdzenumā noris pārpurvošanās procesi un plaši ir izplatīti purvi. Purvi aizņem ir vērojamas platības kā zemienē kopumā, tā arī Pārabaines liegumā. Tie ir ļoti būtiski hidroloģiskā režīma uzturēšanā un kā nozīmīgas ekosistēmas raksturoti 1.3.nodaļā.

1.2.4. Augsnes cilmiežu un augšņu tipu raksturojums

Liegums atrodas Lubāna līdzenuma purvu augšņu rajonā. Lieka mitruma apstākļos ir notikusi pakāpeniska organisko vielu uzkrāšanās un augšņu pārpurvošanās. Augšņu pārpurvošanās gaitā ir notikušas izmaiņas arī augsnes dziļākajos slāņos. Zem trūdvielu, bet it īpaši dziļākajos horizontos, ir izveidojies zilganpelēks vai zaļganpelēks gleja horizonts (blīvs, ar vāju ūdens caurlaidību). Gleja veidošanās norāda, ka augsnē trūkst gaisa. Pēc 1954.gada datiem Lubāna līdzenumā (kas reprezentē arī Pārabaines dabas lieguma teritoriju) sastopamas purva, velēnu gleja, podzolētās purvainās, podzolētās un palieņu augsnes. (ZARIŅŠ 1974). Cilmiežus veido pamatmorēna, tās pārskalotie materiāli, baseinu nogulumi un kārtaini jaukti materiāli. Lubāna līdzenuma vidusdaļā augsnes veidojušās uz limnoglaciāliem akumulācijas bezakmeņu puteklainiem smilšmāla un māla nogulumiem, nomalēs - uz smilšmāla pamatmorēnas materiāla (LATVIJAS DABA 1995).

1.3. BŪTISKAS ZIŅAS PAR AINAVU, BIOTOPIEM, FLORU UN FAUNU

1.3.1. Ainava

Teritorijai ir raksturīga Aiviekstes zemes Lubāna līdzenuma purvainei tipiska ainava - samērā blīvs pa līdzenumu lēni tekošu upju tīkls ar daudzām vecupēm, upju atzariem un nelieliem purvainiem ezeriņiem, lieli purvu masīvi, plaši dabiski priežu un bērzu meži uz slapjām, galvenokārt purva, augsnēm. Viens no raksturīgākajiem ainavas elementiem ir Klāni - pavasaru palu laikā pārplūstošas pļavas un zemie purvi ar šiem biotopiem specifisku floru. Liegumā nav apdzīvotu vietu.

1.3.2. Biotopi

Izveidojot teritorijas biotopu karti (pielikums Nr.3;4), tika izdalīti šādi biotopi:

- ⇒ augstie/pārejas purvi
- ⇒ zemie purvi
- ⇒ palieņu (pārplūstošās) pļavas jeb Klāni
- ⇒ meži
- ⇒ ūdeņi.

Teritorijas lielākā daļa atbilst mitraines kritērijiem un Eiropas Padomes aizsargājamo biotopu kategorijām. Saskaņā ar „Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā par ūdensputnu dzīves vidi“ jeb tā dēvēto RAMSĀRES KONVENCIJU par mitrainēm uzskata palienes, zāļu un kūdras purvus vai ūdeņu platības - dabiskas vai mākslīgas. Papildus konvencijā definētām mitraiņu kategorijām, ievērojamas platības aizņem mitrie meži un konkrētajā liegumā - meži uz slapjām kūdras augsnēm. Pamatojoties uz 1992.gada 21.maija EIROPAS PADOMES DIREKTĪVU 92/43/EEC no par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību, liegumā var izdalīt šādus dabiskos biotopus, kas ir Eiropas kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzība prasa īpaši aizsargājamo teritoriju nodalīšanu (prioritārie dabisko biotopu tipi, kuriem draud izzušana un kuru aizsardzības sakarā kopiena ir uzņēmusies īpašas saistības, ir atzīmēti ar *):

- ⇒ dabiski eitrofi ezeri ar *Magnopotamion* vai *Hydrocharition* tipa veģetāciju (biotopa kods Nr. 3150, piemēram, ar Ziemeļu dambi nodalītā Lubāna ezera daļa Gomelis, iespējams, arī Zvidzes, Eiņa, Pāpīša u.c. nelieli ezeri)
- ⇒ hidrofilas augsto lakstaugu augu sabiedrības līdzenumos (biotopa kods Nr. 6430, visas pārplūstošās pļavas jeb t.s. Klāni)

- ⇒ ? Upju ieleju *Cnidion dubii* alvuālās pļavas (biotopa kods Nr. 6440, šī biotopa sastopamība ir vēl jānoskaidro)
- ⇒ * neskarti augstie purvi (biotopa kods Nr. 7110)
- ⇒ pārejas purvi un slīkšņas (biotopa kods Nr. 7140)
- ⇒ ieplakas purvos ar *Rhynchosporion* veģetāciju (biotopa kods Nr. 7150)
- ⇒ * fenoskandijas hemiboreālie veci dabiski platlapju meži (biotopa kods Nr. 9020, *Quercus, Tilia, Acer, Fraxinus* vai *Ulmus*)
- ⇒ * fenoskandijas slapjie lapu koku meži (biotopa kods Nr. 9080)
- ⇒ * meži uz slapjām kūdras augsnēm (biotopa kods Nr. 91D0)
- ⇒ * alvuālie meži ar *Alnus glutinosa* un *Fraxinus excelsior* (biotopa kods Nr. 91E0)

a) Purvi

Lieguma teritorijā atrodas 5 atsevišķi purvi. Dažādos informācijas avotos purviem ir doti atšķirīgi nosaukumi un platības. Piemēram, Kūdras fonda aprakstos Aboras, Nainiekstes un Apaļais purvs atsevišķi netiek izdalīts, bet visi kopā ir nosaukti par Balto klānu purvu, savukārt, Balto klānu purvs tiek dēvēts par Klānu purvu. Lai novērstu nevienprātību purvu nosaukumos un turpmāk atvieglotu teritorijas apsaimniekošanu un dažādu novērojumu reģistrēšanu, tiek ieteikts purvu nosaukumu lietošanā vadīties pēc mežaudžu plānos, kā arī pēc vietējo iedzīvotāju visvairāk lietotajiem nosaukumiem. Šos plānus lieto Valsts Meža dienesta darbinieki un mežu apsaimniekotāji, kā arī izpētes speciālisti. Purvu raksturojums ir sniegts 1.tabulā.

1.tabula. Dabas lieguma „Pārabaine“ purvu raksturojums

Purva nosaukums	Tips	Platība* (ha)	Atrašanās vieta
Aboras (Vilku)	augstais	110,2	Klānu VM 19-22., 27-30.kv.
Nainiekstes	pārejas	58,1	30., 31., 49.-50., 70.-71., 96.kv.
Apālais	augstais	497,6	Klānu VM 51.-53., 74.-76., 98.-100., 121., 149.-150.kv.
Klajotnes (Lielais)	augstais	927,4	142.-143., 166.kv.
Balto klānu	zemais	?	teritorija starp Zvidzes upi, Aivieksti, Vērdes kanālu un Ziemeļu dambi, purva izplatības robeža nenoteikta

* purvu platības noteiktas pēc 1986.gada ierīcības mežaudžu plāna

b) Pārplūstošās pļavas Klāni.

Šis savdabīgais biotops ir izveidojies teritorijas regulāras un ilgstošas applūšanas rezultātā. Tam ir mitrām līdz pārmitrām un ar organiskajām vielām bagātām augsnēm raksturīga veģetācija (sk. 1.3. (3)). Pārabaines dabas liegumā Klāni aizņem vienas no lielākajām šī biotopa vienlaidus platībām visā Lubāna līdzenumā. Vislielākās Klānu platības atrodas Gomelī, abpus Kalnupei un Vērdei, kā arī Aiviekstes kreisajā krastā uz ziemeļiem no Ziemeļu dambja.

c) Meži.

Praktiski visas liegumā esošās mežaudzes ir dabiskas izcelsmes, un tikai nelielas platības aizņem stādīti meži (uz ziemeļiem un austrumiem no Klajotnes purva). Šāda situācija ir izskaidrojama ar pārmitro meža augsni un grūtībām veikt mežizstrādi - teritorijā meža meliorācija tika veikta tikai 1959.-1962.gadā, pavasaros ievērojamas mežu platības applūst. Dabas lieguma mežu veģetācija atbilst boreālajiem (ziemeļu) skujkoku mežiem. Vislielākās mežu platības aizņem dabīgi priežu meži (sk. satelītuzņēmumu pielikumā Nr.5) - galvenokārt priežu kūdreņi, salīdzinoši nelielākās platībās arī priežu purvāji un niedrāji. Upju palienēs un zemajos purvos ir sastopami dabiski bērzu meži - kūdreņi un dumbrāji. Nelielās platībās ir saglabājušies Lubāna līdzenumam raksturīgie Eiropas platlapju meži - ozolu gārša (Seldžu ozoli 13,6 ha). Visvecākās mežaudzes ir saglabājušās Abaines labajā krastā, kur priežu vecums sasniedz aptuveni 200 gadus.

1.3.3. Veģetācija

Pirmās ziņas par teritorijas floru ir datētas jau ar 1911.gadu (baltvācieša KARL REINHOLD KUPFFER kolekcija). 50-90 gados, veicot aizsargājamo augu sugu atradņu inventarizāciju, pētījumus ir veikuši Bioloģijas institūta Botānikas laboratorijas speciālisti Zigrīda Eglīte, Helēna Zariņa un Ģertrūde Gavrilova, kā arī „brīvais botāniķis“ Uvis Suško (datu bāze „AIZSARGĀJAMO AUGU SUGU ATRADNES LATVIJAS REPUBLIKAS TERITORIJĀ“). Konkrētu biotopu veģetācijas aprakstīšana tika uzsākta Latvijas Dabas fonda Purvu inventarizācijas projekta laikā, aprakstot purvu veģetāciju. Šī projekta ietvaros lieguma teritorijā tika apsekoti Aboras (Vilku), Nainiekstes un Apaļais purvi, pētījumus 1995.-1996. veica Baiba Bамbe, Māra Pakalne un Liene Salmiņa, rezultāti ir apkopoti projekta atskaitē (PAKALNE et al. 1996). 1997.-1999.gados tika uzsākta detalizēta pārplūstošo pļavu Klānu

Ūdeņu raksturojumu sk. nodaļā 1.2.3.

veģetācijas analīze, arī Pārabaines dabas lieguma teritorijā. Pētījumu rezultāti daļēji ir atspoguļoti LU Bioloģijas fakultātes studentes Diānas Rakvičas kursa darbā (RAKVIČA 1999), pētījumos ir piedalījušās arī Vija Kreile un Lelde Enģele (1999.gadā). 1998.gadā ir veikta botāniska ekskursija uz Seldžu ozolu audzi (MĀRA LAIVIŅA, VIJAS KREILES UN BAIBAS BAMBES nepublicēta informācija).

a) Purvu veģetācija (BAMBE 1996, PAKALNE et al. 1996)

Augstie (sūnu) purvi (Aboras, Apaļais un Klajotnes) ir apauguši ar priedi, klajumu ir salīdzinoši maz, ciņaini. Uz ciņiem dominē makstainā spilve *Eriophorum vaginatum*, palejlapu andromeda *Andromeda polifolia*, ārkausa kasandra *Chamedaphne calyculata*. Mazāk izplatīti ir sila virši *Calluna vulgaris* - tie dominē galvenokārt sausākajos purvos, kurus ir ietekmējusi nosusināšana (Aboras p.). Sūnu stāvu veido galvenokārt brūnais sfagns *Sphagnum fuscum*, Magelāna sfagns *Sph. magellanicum*, retāk iesarkanais sfagns *Sph. rubellum*. Ciņu-lāmu kompleksos (Apaļajā p.) izplatītākās sugas ir dūkstu grīslis *Carex limosa*, parastais baltmeldrs *Rhynchospora alba* un purva šeihcērija *Scheuchzeria palustris*. No sūnām visbiežāk sastop garsmailes sfagnu *Sphagnum cuspidatum*, struplapu sfagnu *Sph. flexuosum* un peldošo zemzarīti *Cladopodiella fluitans*. Ar priedēm apaugušajās purvu daļās zemsedzē parasti dominē purva sīkkrūmi purva vaivariņš *Ledum palustre*, ārkausa kasandra *Chamedaphne calyculata*, no sūnām - Magelāna sfagns *Sphagnum magellanicum*, šaurlapu sfagns *Sph. angustifolium*. Uz ciņiem sastopamas arī meža sugas kā brūklene *Vaccinium vitis-idaea*, Šrēbera rūšaine *Pleurozium schreberi*, vilņainā divzobe *Dicranum polysetum*. Priežu augstums sasniedz 2-6 m, purvu malās dažkārt līdz 10 m.

Pārejas purvu fitocenozēm Pārabaines lieguma teritorijā atbilst Nainiekstes purvs, kurš ir veidojies, aizaugot upei. Šeit uz ciņiem dominē augsto purvu sugas melnā vistene *Empetrum nigrum*, ārkausa kasandra *Chamaedaphne calyculata*, Magelāna sfagns *Sphagnum magellanicum*, bet lāmās - zemo (zāļu) un pārejas purvu sugas trejlapu puplaksis *Menyanthes trifoliata*, vidējā pūslene *Utricularia intermedia*, struplapu sfagns *Sphagnum flexuosum*, sirplapu sfagns *Sph. subsecundum*. Purvs daļēji ir aizaudzis ar parasto niedri *Phragmites australis*, ir sastopams uzpūstais grīslis *Carex rostrata*, pūkaugļu grīslis *C. lasiocarpa* un purva dzērvene *Oxycoccus palustris*.

Zemajam (zāļu) purvam atbilstošā Balto klānu purva veģetācija nav pēģta.

b) Pārplūstošo pļavu Klānu veģetācija.

Pētījumus ir veikusi LU Bioloģijas fakultātes studente DIĀNA RAKVIČA (1999), Klānos konstatēto augu sugas ir apkopotas pielikumā Nr. 13.

Šo pļavu zelmenis 90 - 150 cm augsts, sugu skaits neliels (12 - 30), augi izvietojušies 3 - 4 stāvos. Dominējošās ir dažādas grīšļu *Carex* sugas. Vietām pļavās ir gan lielāki, gan mazāki kārklu krūmāji.

Parastais miežubrālis *Phalaroides arundinacea* ir Lubāna klāniem specifiska graudzāle. Klānu vidēji slapjās vietās aug tikai parastais miežubrālis, mitrākās - parastais miežubrālis kopā ar slaido grīslī *Carex acuta* un suņu smilga *Agrostis canina*, bet sausākās vietās - ar pļavas lapsaste *Alopecurus pratensis*. Mieža brāļu joslas nomaina meldru - niedru asociācijas vai arī lielgrīšļu asociācijas. Pļavu veidošanā galvenā loma ir grīšļiem - dzelzszāle *Carex nigra*, krastmalu grīslis *Carex acutiformis*, ciņu grīslis *Carex cespitosa*, augstais grīslis *Carex elata*, divputekšņlapu grīslis *Carex diandra*. Dabīgas un meliorācijas neietekmētas pļavas ir saglabājušās salīdzinoši nelielās platībās. Visbiežāk sastopamas ir pārpurvotās pļavas, kuru sabiedrībās dominē dzelzszāle *Carex nigra*, dzeltenais grīslis *Carex flava*, Sāres grīslis *Carex panicea*, suņu smilga *Agrostis canina*, parastā ciņusmilga *Deshampsia cespitosa*, sarkanā auzene *Festuca rubra*, pļavas auzene *Festuca pratensis*, pļavas skarene *Poa pratensis*, purva vārnkāje *Comarum palustre*, pļavas bitene *Geum rivale*, purva purene *Caltha palustris*, kodīgā gundega *Ranunculus acris*, ložņu gundega *Ranunculus repens*, vītoli vējmietiņš *Lychnis flos - cuculi*.

1.3.4. Fauna

Lieguma teritorijā speciāli pētīta ir tikai ornitofauna, zīdītājdzīvnieku sugu sarakstā ir iekļautas tikai medījamo dzīvnieku sugas.

a) Zīdītājdzīvnieki

Pamatojoties uz medījamo dzīvnieku uzskaitēm, teritorijā ir sastopamas šādas dzīvnieku sugas:

2.tabula. Zīdītājdzīvnieku sugas dabas liegumā „Pārabaine“

	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums
	LAGOMORPHA	
	Leporidae	
1	<i>Lepus europaeus</i>	Pelēkais zaķis
2	<i>Lepus timidus</i>	Baltais zaķis
	RODENTIA	
	Castoridae	
3	<i>Castor fiber</i>	Eirāzijas bebrs
	Sciuridae	
4	<i>Sciurus vulgaris</i>	Eirāzijas vāvere
	CARNIVORA	
	Canidae	
5	<i>Nyctereutes procynoides</i>	Jenotsuns
6	<i>Canis lupus</i>	Vilks
7	<i>Vulpes vulpes</i>	Rudā lapsa
	Felidae	
8	<i>Lynx lynx</i>	Eirāzijas lūsis
	Mustellidae	
9	<i>Lutra lutra</i>	Palearktiskas ūdrs
10	<i>Martes martes</i>	Meža cauna
11	<i>Putorius putorius</i>	Meža sesks
12	<i>Mustella vison</i>	Amerikas ūdele
	ARTIODACTYLA	
	Suidae	
13	<i>Sus scrofa</i>	Meža cūka
14	<i>Capreolus capreolus</i>	Stirna
	Cervidae	
15	<i>Alces alces</i>	Alnis

Konkrētais sugu saraksts ir nepilnīgs. Veicot speciālus pētījumus, to varētu papildināt ar vairākām kukaiņēdāju (*INSECTIVORA*), grauzēju (*RODENTIA*) un plēsēju (*CARNIVORA*) sugām.

b) Putni

Ornitoloģiski novērojumi Lubāna ezera apkārtnē, ieskaitot arī Pārabaines dabas lieguma teritoriju, ir veikti jau XX gs. 20-40 gados. Šajā periodā pētījumus ir veikuši Kārlis Vilks un R. Kalniņš, novērojumi ir apkopoti atsevišķās publikācijās (VILKS 1934., VILKS 1943., KALNIŅŠ 1968). K. Vilks teritorijas ornitoloģisku apsekošanu epizodiski ir veicis arī 50 gados. 1973.gadā, kontrolējot klinšu ērgļu ligzdošanas rajonus Latvijā, Pārabaini Apsekoja Jānis Vīksne un Jānis Baltvilks (ВИКШЕ 1975). 70-80 gados atsevišķas ekskursijas ir veikuši Juris Lipsbergs, Jānis Priednieks un Ilmārs Tīrmanis, 80-90 gados Māris Strazds un Aivars Petriņš. Kopš 1984.gada ikgadējas ekspedīcijas, kontrolējot reto dienas plēsīgo putnu un melno stārķu ligzdas, veic Uģis Bergmanis (PETRIŅŠ, BERGMANIS 1986., BERGMANIS, PETRIŅŠ et al. 1997), atsevišķās ekspedīcijās ir piedalījies Indriķis Krams. 80-90 gados ornitoloģiskas ekskursijas putnu novērotājiem ir vadījuši Agris Celmiņš, Jānis Baumanis, Jānis Priednieks un Māris Strazds. Kopš 80 gadiem tiek veiktas ikgadējas ūdensputnu uzskaites pavasara migrācijas laikā Gomeļi (J. Baumanis, U. Bergmanis). 1996.gadā Latvijas nozīmīgāko purvu inventarizācijas projekta laikā (PAKALNE et al. 1996) lieguma teritorijā esošos purvus ir apsekojis Andris Avotiņš. 1999.gadā, izstrādājot ķikuta aizsardzības plānu (AUNIŅŠ 1999), ir veikta riestu uzskaitē Klānu pļavās, kas daļēji iekļaujas Pārabaines lieguma teritorijā (uzskaites ir veikuši Aivars Petriņš, Valdis Roze, Valdis Ādamsons, Guntis Graubics, Māris Strazds un Ainars Auniņš).

Kopš 1984.gada Lieguma teritorijā ir konstatētas 105 ligzdojošas vai iespējami ligzdojošas putnu sugas (pielikums Nr.6). Patiesais ligzdojošo sugu skaits noteikti ir lielāks, un, veicot papildus uzskaites, sugu sarakstu varētu papildināt. Par lieguma teritorijas nozīmīgumu reto un aizsargājamo putnu sugu aizsardzībā liecina to ievērojamais īpatsvars dažādos dabas aizsardzības dokumentos:

- ⇒ vidējais ērglis un grieze ir iekļauti pasaulē apdraudēto sugu sarakstā, jūras ērglis un ķikuts atbilst šī saraksta potenciāli apdraudēto sugu kategorijai (COLLAR & CROSBY 1994)
- ⇒ Latvijas Sarkanajā grāmatā (LIPSBERGS u.c. 1990) ir iekļautas 25 sugas jeb 24% no konstatēto sugu kopskaita
- ⇒ Eiropā apdraudēto sugu saraksta 1-3 kategorijā (apdraudētās sugas) ir iekļautas 26 sugas (25% no sugu kopskaita)
- ⇒ Eiropas kopienas putnu direktīvas I pielikumā (sugas, kuras ir pakļaujamas īpašai aizsardzībai attiecībā uz to biotopiem) ir iekļautas 28 sugas (27% no sugu kopskaita).

Valsts meža dienesta apstiprinātais aizsargājamo putnu sugu meža biotopu un medņu riestu saraksts ir apkopots pielikumā Nr.7 un redzams pielikumā Nr.8.

Analizējot ornitofaunas izplatību dažādos periodos, var spriest par atsevišķu putnu sugu skaita dinamiku konkrētajā teritorijā šajā gadsimtā. Salīdzinājumā ar XX gs. 20-30 gadiem, patreiz teritorijā nav novērojamas 3 sugas:

Purva piekūns. Kaut arī kā ligzdotājs regulāri tiek novērots Teiču purvā (BERGMANIS, AVOTIŅŠ 1990., AVOTIŅŠ 1994), Lubāna ezera apkārtnes purvos 70-90 gados nav novērots. Vēl 30 gados teritorijas purvos (piemēram Kauslienā purvā, uz dienvidiem no lieguma), tas tiek pieminēts kā parasts ligzdotājs (VILKS 1943), jau 40 gados ligzdojošo pāru skaits reģionā kopumā esot samazinājies (KALNIŅŠ 1968).

Lielais piekūns. 1940.gadā viena pāra ligzdošana tika konstatēta Klajotnes purvā, otra pāra ligzdošana 1941.gadā Apaļajā purvā (KALNIŅŠ 1968). Jāuzsver, ka lielā piekūna skaita samazināšanās un izžušana atsevišķos reģionos 60-70 gados tika novērota visā Eiropā. Pēdējais zināmais ligzdošanas gadījums Latvijā ir attiecināms uz Teiču purvu 1974.gadā (Липсберг 1983), patreiz šīs sugas ligzdošana Latvijā nav pierādīta.

Ūpis. 20-40 gados patreizējā Pārabaines lieguma teritorijā ligzdoja 4 pāri: Klajotnes purvā, mežu masīvā netālu no Eiņa ezera, mežu masīvā pie Abaiņa kanāla (KALNIŅŠ 1968). Patreiz ūpis nav konstatēts visā Lubāna reģionā.

Salīdzinoši nesenā pagātnē (70 gados) ligzdošanu ir pārtraucis klinšu ērglis pie Nainiekstes purva. Konkrētais ligzdošanas rajons ir zināms jau kopš XX gadsimta sākuma (KALNIŅŠ 1968). Pirmo tā saucamā Nainiekstes ērgļa ligzdu atrada K. Vilks 1927.gadā, ligzdā bija viens mazulis. Šajā ligzdā ērglis sekmīgi ligzdoja arī 1929., 1931., 1933., 1934., 1936., 1937., un, pēc R. Kalniņa ziņām, arī 1941., 1943.gadā. Vēl 1954.gadā kādā no ligzdām K. Vilks konstatēja 2 mazuļus. 1973.gadā tika atrasta apdzīvota ligzda ar diviem mazuļiem Nainiekstes purva austrumu malā. Arī 1974.gadā ligzda bija apdzīvota un, acīmredzot, izvests mazulis (ВИКЧЕ 1975). 1985.gada vasarā M. Strazds Apaļajā purvā novēroja klinšu ērgli dzimumgatavību nerasnieguša putna apspalvojumā (ar baltu astes pamatni), kas neizslēdz iespēju, ka klinšu ērglis vēl dažus gadus, iespējams, turpināja ligzdot citā ligzdā. 1988.gada 2.jūlijā Apaļajā purvā, netālu no Klānu mežniecības 73.kvartāla (pēdējās apdzīvotās ligzdas atrašanās vieta) tika redzēts viens pieaudgušais klinšu ērglis (J. Lipsberga un U. Bergmaņa ziņas). Kopumā novērojumi Pārabainē 80-90 gados ļauj secināt, ka ērgļi šajā iepriekš ilgstoši apdzīvotajā rajonā neligzdo.

Uzkrītoša skaita samazināšanās ir konstatēta **baltirbei**. Līdz 1934.gadam Klajotnes purvā ligzdoja 10-14 pāru, 1941.gadā vairs tikai 3-5 pāri. 1943.gadā kā ligzdotāja tika konstatēta arī Apaļajā purvā (KALNIŅŠ 1968). 80-90 gados, neraugoties uz teritorijas regulāro apsekotību, ir zināmi tikai atsevišķi novērojumi: 1981.gada ziemā Apaļā purva austrumu amlā, netālu no Pāpīša ezera, redzētas 8-10 baltirbes. 1 īpatnis novērots 1997.gada ziemā Klajotnes purva dienvidu daļai piegulošajos laukos (Klānu mežniecības mežsarga Jāņa Grēvela mutisks ziņojums).

Citu putnu sugu skaita izmaiņas ir grūti novērtējamas, jo dažādos periodos ir atšķirīga pētījumu metodika un intensitāte. Lai fiksētu reto (plēsīgo putnu, melno stārķu un ķikutu) putnu atradnes, ir lietderīgi atspoguļot novērojumu hronoloģiju (sk. arī pielikumus Nr.8).

Melnais stārķis. Lieguma teritorijā ir zināmas trīs pāru ligzdas (ap visām ir izveidoti aizsargājamo dzīvnieku sugu meža biotopi), kurās kopš 1991.gada sekmīga ligzdošana nav konstatēta:

- 1) Klānu VM 140.kv 7.nog., ligzda ozolā, 1991.un 1999.gadā nav apdzīvotas,
- 2) Klānu VM 65.kv. 9.nog., ligzda ozolā, 1991.gadā neapdzīvota, 1999.gadā nogāzusies,
- 3) Klānu VM 165.kv.2.nog., ligzda priedē, 1992.gadā un 1997.gadā neapdzīvota (80 gados, acīmredzot, šim pārim bija zināma ligzda 169.kv. 2.nogabalā, priedē, kas patreiz ir jau nogāzusies).

Spriežot pēc ligzdu izvietojuma, lieguma teritorijā ir iespējama vismaz trīs pāru ligzdošana.

Jūras ērglis. Šīs sugas ligzdošana Lubāna ezera apkārtnē tiek aprakstīta jau XX gs. sākumā (LOUDON 1914). Arī 20-40 gados ērgļi esot bieži novēroti Lubāna apkārtnē (KALNIŅŠ 1968., VILKS 1934), taču konkrētas atradnes netiek norādītas. Pirmās konkrētās ziņas par jūras ērgļa ligzdošanu sniedz J. Lipsbergs, kad 1978.gadā, kopā ar I. Tīrmani, Klānu VM 147.kvartālā (Apaļā purva dienvidrietumu malā) tika atrasta apdzīvota ligzda priedē. 1981.gadā ligzda cilvēku darbības rezultātā esot bijusi daļēji izjaukta un ligzdas koks dedzināts (J. Lipsberga un J. Priednieka ziņojums). 1985.gadā no ligzdas pāri palikusi bija neliela zaru kaudze. Šī pāra jaunu ligzdu 155.kv. 7.nogabala priedē 1987.gadā atrada A. Petriņš. Ligzdu ērgļi esot regulāri apmeklējuši, taču dējums nav bijis (ligzda nogāzās 1992.gadā). 1988.gadā netālu tika atrasta cita, apdzīvota, ligzda 155.kv.4.nogabalā ar mazuļiem. Šajā ligzdā ērgļi ligzdoja līdz 1991.gadam. 1997.gada ziemā mežsargs J. Grēvels atrada šī pāra citu ligzdu 158.kv. 4.nogabalā, Abaines upes malā, kurā jūras ērgļu sekmīga ligzdošana tika konstatēta 1998.gadā. 1999.gadā ligzda nogāzās.

Čūsku ērglis. Spriežot pēc regulāriem novērojumiem 70-90 gados, purvu un mežu masīvā uz austrumiem no Abaines upes (aptuveni pie Apaļā, Nainiekstes un Aboras purviem) ligzdo viens pāris. Čūsku ērgļi tiek novēroti praktiski katrā teritorijas apmeklēšanas reizē, visbiežāk medījum virs Apaļā purva. Bez jau aprakstītajiem novērojumiem 1978.-1985.gados (PETREIŅŠ, BERGMANIS 1986), ērgļi ir novēroti 1987.gadā Apaļā purva dienvidrietumu malā (A. Petriņš), 03.07.1992. virs deguma Apaļā purva dienvidrietumu malā (U. Bergmanis) un 15.06.1993. virs Apaļā purva (U. Bergmanis).

Mazais/vidējais ērglis. 1987.gadā Klānu VM 169.kv. 3.nogabalā A. Petriņš atrada ligzdu priedē, ar mazuli. Šajā ligzdā ērgļi ligzdoja līdz 1990.gadam. Spriežot pēc dažādām jaunā un pieaugušo putnu pazīmēm, ērgļu pāri veidoja divu sugu (mazā un vidējā ērgļa) putni un mazulis bija starpsugu hibridizācijas rezultāts (BERGMANIS, PETRIŅŠ u.c. 1997). Apmeklējot ligzdas rajonu turpmākajos gados, tas izrādījās neapdzīvots.

Zivju ērglis. Kaut arī šīs sugas īpatņi Lubāna ezera apkārtnē tika novēroti jau 20-40 gados (KALNIŅŠ 1968), droši ligzdošana tika pierādīta 70-80 gados, kad no helikoptera J. Lipsbergs pamanīja zivju ērgļa ligzdu purvu/mežu masīvā uz austrumiem no Abaines upes, patreizējā lieguma teritorijā (precīzāka ligzdas atrašanās vieta nav zināma). 1997.gadā A. Avotiņš atrada apdzīvotu ligzdu Klajotnes purva austrumu malā, aptuveni 157./162.kvartālā. 1999.gadā 162.kv. 1.vai 11.nogabalā tika atrasta cita šī ērgļu pāra ligzda (bez jaunajiem putniem, U. Bergmanis).

Ķikuts. R. KALNIŅA (1968) publikācijā konkrētas riestu vietas netiek norādītas, kas ļauj spriest par ķikuta biežo sastopamību. Šīs sugas aizsardzības plāna izstrādāšanas laikā Klānu pļavās gar Aivieksti ir atrasta virkne ar ķikutu riestiem, kas norāda kā uz šī biotopa īpašo nozīmi konkrētās sugas saglabāšanā, tā arī uz sugas samērā biežo sastopamību piemērotos biotopos. Pārabaines dabas lieguma teritorijā atrodas tikai riests pie Kalnupes. Pārējie 5 riesti atrodas šaurā pļavu joslā starp lieguma robežu un Aivieksti (riests pie Abaines ietekas Aiviekstē un pa riestam iepretim Pededzes un Posma ietekai Aiviekstē) vai arī Aiviekstes labajā krastā - riesti pie Piestiņas ietekas Aiviekstē un pļavas sašaurinājumā starp Posmu un Lagažas ezeru (AUNIŅŠ 1999, riestu meklēšanā piedalījās arī A. Petriņš, V. Ādamsons, V. Roze, G. Graubics un M. Strazds). Patreizējā lieguma teritorijā 06.06.1989. ķikutu pāris tika novērots arī Klānu pļavās uz rietumiem no Aiviekstes iztekas (BERGMANIS 1989), kas neizslēdz riesta esamību arī šeit.

1.4. VĒSTURISKAIS UN PAŠREIZĒJAIS ZEMES LIETOJUMS, KULTŪRVĒSTURISKĀ NOZĪME, INFRASTRUKTŪRA, TŪRISMS

Lubāna līdzenums kopumā Latvijas senākajā vēsturē ieņem redzamu vietu ar to, ka akmens laikmetā - mezolītā un neolītā, kā arī bronzas laikmeta sākumā tas bija viens no visblīvāk apdzīvotajiem rajoniem Austrumbaltijā. Cilvēku te galvenokārt piesaistīja liels, bet sekla un zivīm bagātais Lubāna ezers, kura apkārtnē netrūka arī medījamu zvēru un putnu. Vienīgā no ezera iztekošā upe Aiviekste bija arī teicams satiksmes ceļš, kas nodrošināja sakarus ar citiem novadiem, bet daudzo zemienē esošo upīšu krasti bija piemēroti cilvēku apmetnēm. Pētījumi liecina, ka bronzas laikmeta pirmajā pusē Lubāna zemienes apdzīvotībā notika kardinālas pārmaiņas, kuru rezultātā daudzas vecās apmetnes tika pamestas. Tas bija saistīts ar izmaiņām sabiedrības ekonomiskajā stratēģijā, kad par eksistences līdzekļu nodrošināšanas pamatnozārēm kļuva lopkopība un zemkopība agrākās zvejas vietā (VASKS 1994). Visintensīvāk Lubāna Klāni bija apdzīvoti neolītā jeb jaunākajā akmens laikmetā (4000-1500 g.p.m.ē.). Šī perioda cilvēku apmetnes, to atrašanos attiecinot uz lieguma teritoriju, atradās pie Abaines ietekas Aiviekstē, pie Aboras ietekas Abainē, pie Nainiekstes ietekas Abainē un pie Eiņa ezera. Tās bija galvenokārt neolīta purva apmetnes. Klānos ir zināmas arī bronzas laikmeta apmetnes (pie Abaines ietekas Aiviekstē). Ir noskaidrots, ka ar bronzas laikmetu izbeidzas Lubāna Klānu apdzīvotība (LOZE 1974).

Arī patreiz dabas lieguma teritorijā nav apdzīvotu vietu. Spriežot pēc publikācijām par teritorijas izmantošanu 20-40 gados (KALNIŅŠ 1968) un patreizējā zemju lietojuma, ir novērojamas būtiskas atšķirības. R. Kalniņa rakstā tiek pieminēta virkne pļavu, kuras, sakarā ar to nepļaušanu, patreiz ir izzudušas. Tā, vēl 20-40 gados bija sastopamas pļavas gar Abaines upi visā tās garumā (Abaiņu pļavas), gar Seldžu grāvi (Liespaļu pļavas) un abpus Zvidzienes upei. Patreiz šīs kādreizējās pļavas, it īpaši gar Abaini un Seldžu grāvi, ir apaugušas ar bērzu mežu. Var secināt, ka vietās, kur šobrīd upju palienēs aug bērzu meži (sk. satelītattēlu pielikumā Nr. 5), XX gadsimta pirmajā pusē bija sastopamas pļavas. Klānu pļavas abos Aiviekstes krastos vēl 90 gadu sākumā tika pļautas, kam pateicoties tās nav apaugušas ar kokaugiem. Var secināt, ka Klānu pļavas ir kultūrvēsturisks mantojums un to eksistence ir tieši atkarīga no cilvēka darbības. Patreiz, kad Klānu pļaušana ir pārtraukta (trūkst ekonomiskās motivācijas), no citām saimnieciskām aktivitātēm lieguma teritorijā ir atzīmējama koksnes ieguve salīdzinoši nelielos apjomos, medības un zveja. Ņemot vērā faktu, ka lieguma teritorijas lielākajā daļā jebkāda veida mežsaimnieciskie pasākumi netiks veikti, praktiski vienīgie dabas resursu

izmantošanas veidi būs zvejniecība, makšķerēšana un medības. Ir interesanta sakritība, ka, līdzīgi patreizējai situācijai, arī akmens laikmetā, pirms seno apmetņu izzušanas Klānos bronzas laikmetā, cilvēki šo teritoriju izmantoja galvenokārt medību un zvejas nolūkā. Šāda teritorijas apsaimniekošana arī patreiz atbilst lieguma ilgtspējīgas apsaimniekošanas mērķiem.

No cita veida apmeklējumiem lieguma teritoriju nelielā skaitā (ne katru gadu) apmeklē ekotūristi, galvenokārt putnu novērotāji gida pavadībā. Visbiežāk apmeklētās vietas ir Klānu pļavas iepretim Pededzes ietekai Aiviekstē (šī teritorija atrodas ārpus lieguma) un ar autotransportu sasniedzamais Apaļais purvs. Apaļā purva apmeklēšana plēsīgo putnu (it īpaši čūsku ērgļu) novērošanas nolūkā, pēc ekspertu ierosinājuma, ir pārtraukta.

1.5. APSAIMNIEKOTĀJI

Dažādas dabas lieguma teritorijas daļas ir valsts, pašvaldību un privātajā īpašumā.

Valsts īpašumā (apsaimniekošanā) atrodas tikai meža zemes. Meža zemes tiks reģistrētas Zemes grāmatā uz LR Zemkopības ministrijas vārda. Šo mežu apsaimniekotājs ir 1999.gadā dibinātā valsts akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži“. Valsts meži iekļauj Klānu valsts mežniecības (1986.gada ierīcība) meža kvartālus Nr. 5.-10., 18.-25., 26.-34., 43.-54., 65.-77., 91.-101., 114.-122., 133.-134., 139.-151., 152.-166., 168.-170., 173. Valsts mežu izstrādi, pamatojoties uz ilgtermiņa līgumu, līdz 2000. gadam veica latvijas-vācijas kopuzņēmums „Holzwerke Sia“.

Privātā īpašumā ir kā meža, tā arī nemeža zemes (pielikums Nr. 9., Nr. 10). Daļa īpašumu ir jau nostiprināti Zemes grāmatās, pārējās teritorijas ir iemērītas un nodotas privātā lietošanā.

Pašvaldību īpašumā atrodas salīdzinoši nelielas platības, galvenokārt nemeža zemes: visa lieguma teritorijas Gaigalavas pagasta daļa (Gomelis), praktiski visa Bērzpils pagasta daļa (Klānu pļavas pie Kalnupes, Vērdes, Ičas, Aiviekstes un Vērdes kanāla) un 14,5 ha liela meža zeme Indrānu pagastā pie Seldžu grāvja (pielikums Nr. 9., Nr. 10).

1.6. SAISTOŠIE NORMATĪVIE DOKUMENTI

Likums „Par vides aizsardzību“, kas pieņemts 1991. gada 06. augustā (grozījumi 1997., 2000. g.), uzskatāms par pamatlikumu vides aizsardzībā. Tas nosaka iedzīvotāju tiesības uz kvalitatīvu dzīves vidi, vides aizsardzības problēmu risināšanas kārtību, vides stāvokļa kontroles kārtību, kompetences sadali vides aizsardzībā, atbildību par likumpārkāpumiem un citus ar vides aizsardzību saistītus jautājumus.

Likums „Par īpaši aizsargājamām teritorijām“, kas pieņemts 1993. gada 2. martā, (grozījumi 1997. gada 30. oktobrī) nosaka īpaši aizsargājamo teritoriju kategorijas, izveidošanas un aizsardzības kārtību. Likums arī nosaka, ka katrai aizsargājamai teritorijai ir izstrādājami individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un dabas aizsardzības plāni.

Dabas aizsardzības plānu izstrādes metodiku un saskaņošanas kārtību ar ieinteresētajām pusēm nosaka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 1997. gada 13. augusta rīkojums Nr. 127 **„Par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrādāšanas kārtību“**.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējos apsaimniekošanas noteikumus nosaka 1997. gada 21. oktobrī pieņemtie Ministru kabineta noteikumi Nr. 354 **„Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi“**.

Dabas lieguma „Pārabaine“ izveidošanu nosaka 1999. gada 15. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 212 **„Noteikumi par dabas liegumiem“**.

2000. gada 16. marta **„Sugu un biotopu aizsardzības likums“** nosaka valsts pārvaldi un zemes īpašnieku un pastāvīgo lietotāju pienākumus sugu un biotopu aizsardzībā, kā arī aizliegtās darbības ar aizsargājamo sugu dzīvniekiem.

1997. gada 5. februārī pieņemtais **„Aizsargjoslu likums“** nosaka aizsargjoslu veidus, to skaitā arī ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas kārtību un aizsardzības noteikumus. Saskaņā ar šo likumu aizsargjosla ap Lubāna ezeru ir ne mazāk kā 500 metri, gar Aiviekstes upi ne mazāk kā 300 metri, gar Ičas upi ne mazāk kā 100 metri, gar Abaines upi ne mazāk kā 50 metri un gar Zvidzes, Nainiekstes un Aboras upēm - ne mazāk kā 10 metri.

Attiecībā uz meža zemēm patreiz ļoti vispārīgi dabas aizsardzību mežā nosaka 2000. gada 17. martā pieņemtais **„Meža likums“**, kurš paredz, ka meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir ievērot dabas aizsardzības prasības, lai nodrošinātu meža bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Meža atjaunošanu nosaka 2000. gada 10. oktobra Ministru kabineta noteikumi nr. 354 **„Meža atjaunošanas noteikumi“**.

Koku ciršanu nosaka 2000. gada 24. oktobra Ministru kabineta noteikumi nr. 372 „**Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs**“.

2000. gada 25. jūlijā pieņemtie Ministru kabineta noteikumi Nr. 247 „**Līgumu slēgšanas kārtība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības nodrošināšanai**“ nosaka līgumu slēgšanas kārtību īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības, izmantošanas un dabas aizsardzības plāna prasību ievērošanas nodrošināšanai.

Ratificējot vairākas starptautiskas dabas aizsardzības konvencijas, Latvija ir uzņēmusies saistības, kuras paredz Riodežaneiro 1992. gada konvencija „**Par bioloģisko daudzveidību**“, Bernes 1979. gada konvencija „**Par Eiropas savvaļas augu, dzīvnieku un to dabisko dzīvotņu saglabāšanu**“. Nākotnē konkrētajam dabas liegumam varētu būt saistoša Ramsāres 1971. gada konvencija „**Par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā par ūdensputnu dzīves vidi**“, jo viss Lubāna mitraines komplekss ir perspektīvā Ramsāres konvencijas teritorija. Tuvākajā nākotnē dabas liegumam un Latvijai kopumā saistošas varētu kļūt 1992. gada 21. maija Eiropas Padomes direktīva 92/43/EEC „**Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību**“ un 1979. gada 2. aprīļa direktīva „**Par savvaļas putnu aizsardzību**“.

Melioratīvo sistēmu apsaimniekošanu, arī ūdens līmeņa regulēšanu ar slūžām pie Aiviekstes iztekas no Lubāna ezera, veic LR Zemkopības ministrijas Aiviekstes meliorācijas sistēmu valsts pārvalde. Aiviekstes slūžu stāvokli konkrētos laika periodos un līdz ar to arī ūdens līmeni Lubāna ezerā (pakārtoti arī Aiviekstē) nosaka 1993. gadā institūta „Meliorprojekts“ izstrādātie un 1994. gada 31. janvārī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas apstiprinātie noteikumi Nr.8-07-101 „**Lubāna ezera un hidrotehnisko būvju ekspluatācijas noteikumi**“.

Dabas lieguma zonējumu, atļautās un aizliegtās darbības nosaka 2000. gada 18. jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 241 „**Dabas lieguma PĀRABAINĒ individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi**“ (pielikums Nr. 11).

2. IETEKMĒJOŠIE FAKTORI UN PROBLĒMAS

2. IETEKMĒJOŠIE FAKTORI UN PROBLĒMAS

2.1. TIEŠI IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

2.1.1. Meliorācija

Meliorācijas rezultātā izveidotais blīvais grāvju tīkls, kā arī Aiviekstes gultnes padziļināšana ir faktors, kas visbūtiskāk ir ietekmējis ekosistēmas. Blīvais grāvju tīkls mežos paātrina ūdens noteci, kā rezultātā samazinās augsnes mitrums, kūdras augsne mineralizējas, vietām ir novērojama citu koku sugu (piemēram, egles) parādīšanās priežu mežos uz kūdras augsnēm. Mežu meliorācija negatīvi ir ietekmējusi visus lieguma teritorijā esošos purvus - ir novērojama to pakāpeniska un daļēja aizaugšana ar kokaugiem.

Arī pārplūstošajās Klānu pļavās ir izveidota meliorācijas grāvju sistēma. Papildus paātrinātai ūdens notecei ir novērojams cits negatīvi ietekmējošs faktors - grāvju krasti ir apauguši ar kārkliem un bērziem, kas veicina šo kokaugu tālāku izplatīšanos nu jau ilgstoši nepļautajās pļavās.

2.1.2. Mežsaimniecība

Lieguma teritorija no mežu izmantošanas viedokļa ir salīdzinoši maz ietekmēta. Teritorijas pārmitrums un kūdras augsne nosaka mežu zemo ražību, kā arī apgrūtina to izmantošanu. Jo īpaši Abaines upes austrumu krastā ievērojamās platībās ir sastopamas mežizstrādes rezultātā neskartas dabīgas audzes, kaut arī atsevišķos kvartālos ir veiktas kailcirtes. Mežsaimnieciski ietekmētāki ir Klajotnes purva ziemeļu daļai piegulošie meži, kā arī audzes starp Seldžu grāvi un Avotiņa līniju. Negatīvi ir vērtējama mežizstrādes tehnikas darbība un kustība pa meža stigām medņu riestu tuvumā pavasarī pirmsplūdu periodā. Mežizstrādes tehnikas un transporta radītie trokšņi negatīvi ietekmē ne tikai medņus, bet arī citus jutīgus un agri ligzdojošus putnus kā jūras ērgli un klinšu ērgli.

2.1.3. Medības

Dzīvnieku skaitu, papildus dabiskajiem faktoriem, ierobežo medības. Lieguma teritorijā galvenokārt tiek medīti pārnadži - aļņi, stirnas un meža cūkas, kā arī lielie plēsēji - vilki un lūši. Katru gadu tiek nomedīti 1-2 medņu gaiļi. Ūdensputnu medības notiek galvenokārt pīļu medību sezonas sākuma periodā, visintensīvāk tiek medīts Gomelī un Eiņa ezerā. Kopumā medību

ietekme uz faunu nav pretrunā ar lieguma mērķiem un nodrošina teritorijai raksturīgas faunas saglabāšanos.

2.1.4. Cilvēka apmeklējumi rekreācijas nolūkos

Visintensīvāk teritoriju apmeklē makšķerēšanas nolūkā - tiek makšķerēts Gomelī, Aiviekstē un Vērdes kanālā. Vislielākā makšķernieku koncentrēšanās ir novērojama Gomelī un pie Aiviekstes. Makšķerēšana Gomelī ir traucējuma faktors, kas negatīvi ietekmē šeit ligzdojošos ūdensputnus. Makšķerēšana citās dabas lieguma ūdenstilpēs nav pretrunā ar tā aizsardzības mērķiem.

Lieguma teritorijā tiek lasītas ogas, galvenokārt dzērvenes un brūklenes, un sēnes. Dažkārt teritoriju apmeklē ekotūristi, lai novērotu putnus. Šo apmeklējumu intensitāte patreiz ir zema un negatīvi neietekmē lieguma ekosistēmas.

2.1.5. Ūdens līmeņa svārstības un ūdens plūsmas regulēšana

Kopš Aiviekstes slūžu nodošanas ekspluatācijā 1981.gadā un regulāras ūdens līmeņa regulēšanas Lubāna ezerā uzsākšanas 1985.gadā būtiski ir izmainīts hidroloģiskais režīms arī Aiviekstes upē un tai piegulošajās teritorijās. Pavasara palu periodā ūdeņi tiek uzkrāti Lubāna ezerā, to dabisku noplūdi Aiviekstē ierobežo slūžas. Slūžu darbības un Akmeņtača uzspridzināšanas (1931.gadā) rezultātā plūdu ilgums zem Aiviekstes slūžām ir samazinājies aptuveni par 2-3 nedēļām, palu ūdeņi krītas straujāk. Šādas ūdens līmeņa svārstības negatīvi ietekmē zivju nārstu (pēc ihtiologu domām plūdu periods ir īsāks nekā nepieciešams zivju ikru attīstībai). Slūžas ir aizšķērsojušas arī tradicionālo zivju migrācijas ceļu no Aiviekstes baseina uz Lubāna ezeru un arī pretējā virzienā.

2.2. Netieši ietekmējošie faktori

Siena ieguvei piemēroto platību (Klānu) neapsaimniekošana

Aptuveni kopš 1991.gada, ar kolektīvo saimniecību likvidēšanos, ir pārtraukta Klānu pļavu pļaušana. Zāles nepļaušana veicina Klānu pakāpenisku aizaugšanu ar kokaugiem, kas atsevišķās vietās jau ir novērojama. Ja pļaušana netiks veikta arī turpmāk, atsevišķas Klānu teritorijās pārvērtīsies par sekundārām lapu koku audzēm, kas samazinās ķikutu un citu ūdens un bridējputnu barošanās un ligzdošanas biotopu platību.

3. APSAIMNIEKOŠANAS MĒRĶI

3. APSAIMNIEKOŠANAS MĒRĶI

3.1. ILGTERMIŅA MĒRĶI

Dabas lieguma „Pārabaine“ galvenie, ilgtermiņa, mērķi ir:

1. Purvu ekosistēmu saglabāšana un hidroloģiskā režīma tuvināšana dabiskajam režīmam meliorācijas ietekmētajos purvos.
2. Augstajiem un pārejas purviem piegulošo priežu mežu kā dabisku, maz pārveidotu un ievērojamu vecumu sasniegušu meža etalonu saglabāšana patreizējā stāvoklī.
3. Tipiskās Klānu pļavu veģetācijas kā unikāla biotopa Latvijā saglabāšana.
4. Hidroloģiskā režīma tuvināšana dabiskajam stāvoklim Aiviekstē.

3.2. KONKRĒTĀ PLĀNOŠANAS PERIODA APSAIMNIEKOŠANAS MĒRĶI

Par konkrētā plānošanas perioda, līdz 2010.gadam, mērķiem ir izvirzāmi:

1. Dažādu biotopu, it īpaši zemo purvu un Klānu pļavu, izplatības noskaidrošana.
2. Reto dienas plēsīgo putnu, melno stārķu, ķikutu riestu un ūdensputnu (Gomeļi) sastopamības un skaita dinamikas noskaidrošana.
3. Meliorācijas ietekmēto purvu renaturalizācijas koncepcijas izstrādāšana un realizācijas uzsākšana, par piemēru izmantojot Teiču purva koncepcijas izstrādes pieredzi.
4. Klānu pļavu saglabāšanas un aizsardzības koncepcijas izstrādāšana un realizācijas uzsākšana.
5. Ūdens regulēšanas Lubāna ezerā un Aiviekstē un Aiviekstes slūžu rekonstruēšanas koncepcijas izstrādāšana.
6. Sabiedrības informēšana par dabas lieguma vērtībām, nozīmi un aizsardzības nepieciešamību.

Konkrēto mērķu sasniegšanai dabas lieguma teritorija ir iedalīta vairākās zonās:

- 1) stingrā režīma zonā,
- 2) regulējamā režīma zonā,
- 3) sezonas lieguma zonā.

4. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI

4. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI

Dabas lieguma mērķu sasniegšanai veicamie pasākumi ir apkopoti 3. tabulā.

3.tabula. Veicamie pasākumi dabas liegumā "Pārabaine"

N.p.k.	Mērķis	Darbība	Vieta	Uzsākšanas gads	Darbības periodiskums	Finansējuma veids	Finansējuma apjoms
1	Reto dienas plēsīgo putnu, melno stārķu, ķikutu riestu un ūdensputnu sastopamības noskaidrošana	Līdzdviētu un riesta vietu kontrole	Visa ligzdošanai piemērotā teritorija, ūdensputni - Gomelī	2000	Plēsīgo putnu, melno stārķu ligzdu un ūdensputnu skaita kontrole katru gadu, ķikutu riestu kontrole ik pēc pieciem gadiem	VARAM	500 Ls gadā
2	Dažādu biotopu izplatības noskaidrošana	Biotopu kartēšana un biotopu kartes sagatavošana	Visa lieguma teritorija uz austrumiem no Zvīdzes upes	2000	Vienreizējs pasākums	JICA projekta ietvaros	
3	Tipiskās Klānu veģetācijas saglabāšana	Koncepcijas izstrādāšana Pļavu pļaušana, ganīšana, krūmu un nelielu koku ciršana	Klānu meliorētā daļa	Pēc finansējuma piešķiršanas, vēlams, jau 2001.gadā	Vienreizējs pasākums	JICA projekta ietvaros	
4	Hidroloģiskā režīma tuvināšana dabiskajam stāvoklim Aiviekstē	Aiviekstes slūžu rekonstrukcija	Aiviekstes izteka	Pēc finansējuma piešķiršanas	Pēc nepieciešamības	Pašvaldību budžets	1000 Ls gadā
5	Purvu ekosistēmu saglabāšana	Koncepcijas izstrādāšana	Lieguma teritorijas purvi un to apkārtnē	Pēc finansējuma piešķiršanas, vēlams, jau 2001.gadā	Vienreizējs pasākums	Valsts budžets, ārvalstu finansējums	
6	Sabiedrības informēšana par dabas lieguma vērtībām	Dambju būvēšana uz meliorācijas grāvjiem Informatīva bukleta sagatavošana	Lieguma teritorijas purvi un to apkārtnē	Pēc finansējuma piešķiršanas, vēlams, sākot jau ar 2002.gadu	Vienreizējs pasākums Līdz projekta pabeigšanai, pēc dambju izveides veicot to ikgadēju kontroli un atjaunošanu	VARAM Pašvaldību finansējums	2000 Ls 5000 Ls
				2001.gads	Vienreizējs pasākums	Pašvaldību budžets	300 Ls

5. PLĀNA ATJAUNOŠANA

5. PLĀNA ATJAUNOŠANA

Dabas lieguma „Pārabaine“ dabas aizsardzības plāns ir paredzēts laika periodam no 2000. līdz 2010.gadam.

Plāna apsaimniekošanas pasākumi, finansējuma avoti un apjoms ir pārskatāmi un nepieciešamības gadījumā precizējami 2001.gadā, pēc Lubāna mitraines kompleksa vides apsaimniekošanas plāna izstrādes VARAM un Japānas starptautiskās sadarbības aģentūras (JICA) kopīgā projekta rezultātā. Viens no projekta galvenajiem uzdevumiem ir Aiviekstes slūžu darbības un rekonstrukcijas iespēju izvērtēšana, kas tieši attiecas uz dabas liegumu „Pārabaine“.

Plāns kopumā ir pārskatāms 2011.gadā.

6. IZMANTOTĀ LITERATŪRA

6. IZMANTOTĀ LITERATŪRA

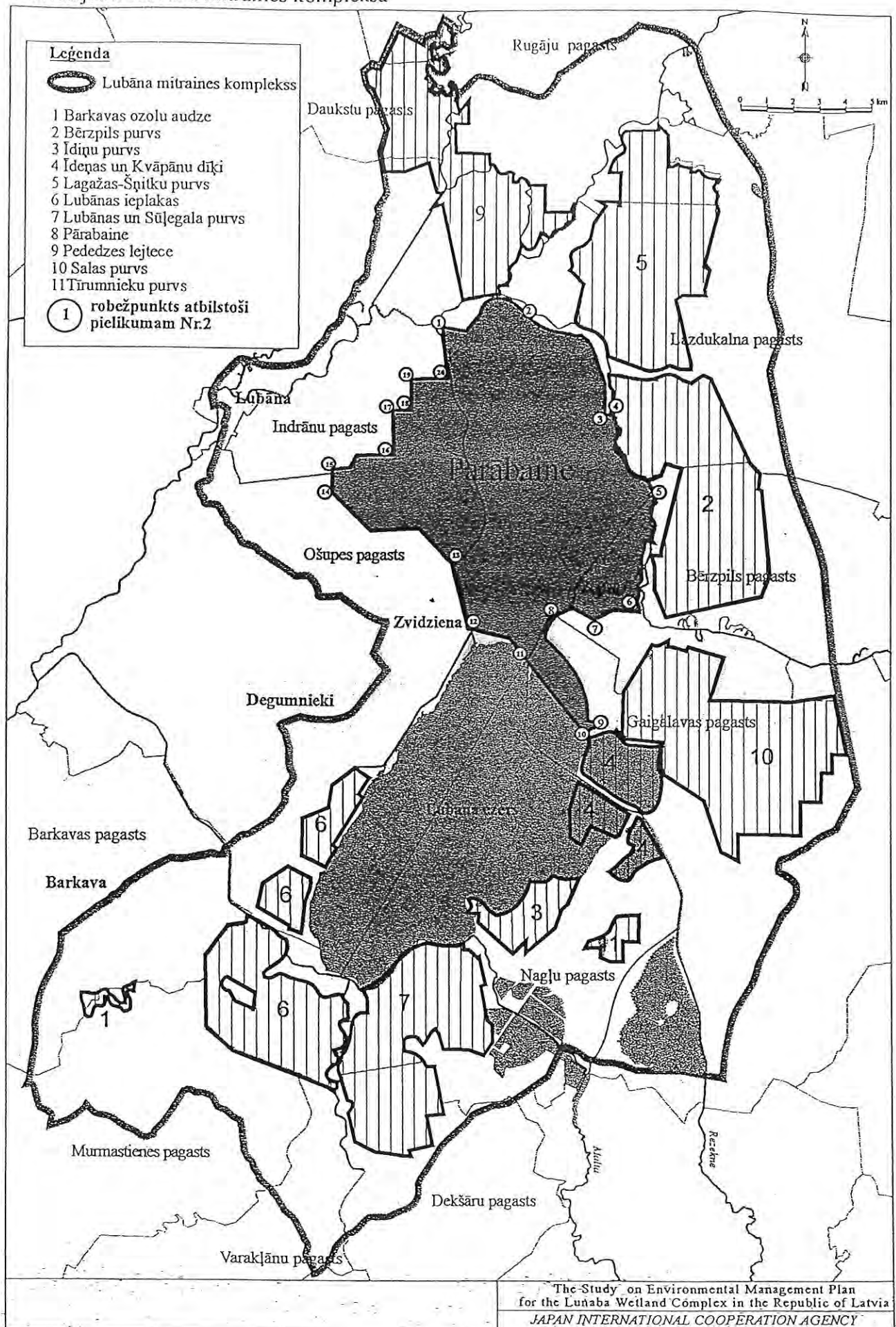
- ANONYMUS. 1971: Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat. Ramsar
- ANONYMUS. 1979: EU Wild Bird Directive 79/409/EEC
- ANONYMUS. 1992: EU Habitat Directive 92/43/EEC
- ANONYMUS. 1992: WWF PROJEKTS 4568: Dabas aizsardzības plāns Latvijai. Rīga. LU EC „Vide“
- ANONYMUS. 1996: Valsts Meža dienesta rīkojums Nr. 98 1996.gada 5.novembrī
- ANONYMUS. 1999: LR Ministru kabineta noteikumi Nr. 212/1999 „Noteikumi par dabas liegumiem“
- ANONYMUS. 1999: The Study of Environmental management Plan for Lubana Wetland Complex in the Republic of Latvia. Inception Report. Nippon Koei Co., LTD., Kokusai Kogyo Co., LTD
- ANONYMUS. CORINE Biotopes database/Vides datu centrs
- ANONYMUS. Datu bāze „Aizsargājamo augu sugu atradnes Latvijas Republikas teritorijā“/Vides datu centrs
- ANONYMUS. Important Bird Areas database. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, BirdLife International
- AUNIŅŠ, A. 1999: Ķikuta aizsardzības pasākumu plāns. Latvijas Ornitoloģijas biedrība. Rīga
- AVOTIŅA, R., GOBA, Z. 1986: Latvijas PSR ūdensteču nosaukumi. Īsa izziņa. Rīga. Latvijas PSR Augstākās un vidējās speciālās izglītības ministrija, Ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvotā P. Stučkas Latvijas Valsts Universitātes ģeogrāfijas zinātniskās pētniecības sektors
- AVOTIŅŠ, A. 1994: Purva piekūna ligzdošana Teiču purvā 1990.gadā. Putni dabā 4
- BAMBE, B. 1996: Lubāna līdzenuma purvu veģetācija. Latvijas ģeogrāfu kongresa tēzes. Latvijas Universitāte. Rīga
- BĒRZIŅŠ, E. 1974: Lubāna zemienes problēma buržuāziskās Latvijas laikā. Grām.: Bielis, V. (red.): Lubānas zemienes problēma un tās risinājums. „Liesma“. Rīga
- BERGMANIS, U. 1989: Lubāna ezera un apkārtnes ornitofauna un tās aizsardzība. Līgumdarba atskaite. Ļaudona
- BERGMANIS, U., AVOTIŅŠ, A. 1990: Teiču rezervāta un tā apkārtnes ornitofauna. Putni dabā 3

- BERGMANIS, U., PETRIŅŠ, A., STRAZDS, M., KRAMS, I. 1997: Iespējams vidēja ērgļa *Aquila clanga* un mazā ērgļa *A. pomarina* hibridizācijas gadījums Austrumlatvijā. Putni dabā 6.3
- BIELIS, V. 1974: 1954.-1958.gadā izstrādātā Lubānas zemienes nosusināšanas un kompleksās izmantošanas shēma. Grām.: Bielis, V. (red.): Lubānas zemienes problēma un tās risinājums. „Liesma“. Rīga
- COLLAR, N. J., CROSBY, M. J. 1994: Birds to Watch 2: the World List of Threatend Birds. Conservation Series No. 4, BirdLife International, Cambridge
- GLAZAČEVA, L. 1975: Virszemes ūdeņi. Grām.: Pūriņš, V.(red.): Latvijas PSR ģeogrāfija. „Zinātne“. Rīga
- JAUNPUTNIŅŠ, A., RAMANS, K. 1975: Latvijas PSR fiziski ģeogrāfisko rajonu apraksts. Grām.: Pūriņš, V.(red.): Latvijas PSR ģeogrāfija. „Zinātne“. Rīga
- KALNIŅŠ, R. 1968: Lubānas ezera ielejas ornitofauna. Zooloģijas muzeja raksti 2
- LATVIJAS DABA. Enciklopēdija „Latvija un latvieši“, 1994., 1 sējums. „Latvijas enciklopēdija“, Rīga
- LATVIJAS DABA. Enciklopēdija „Latvija un latvieši“, 1995., 2 sējums. „Latvijas enciklopēdija“, Rīga
- LATVIJAS DABA. Enciklopēdija „Latvija un latvieši“, 1995., 3 sējums. „Latvijas enciklopēdija“, Rīga
- LATVIJAS PSR ĢEOGRĀFIJA. „Zinātne“. Rīga. 1975
- LIPSBERGS, J., KACALOVA, O., OZOLS, G., RUCĒ, I., SULCS, A. 1990: Populārzinātniskā Latvijas Sarkanā grāmata. Dzīvnieki. Izplatība, ekoloģija, aizsardzība. Rīga. „Zinātne“
- LOUDON, H. 1914: Eine Exkursion nach Lubahn. Grām.: Виксне, Я (ред.): Птицы Латвии. Территориальное размещение и численность. Rīga. „Zinātne“
- LOZE, I. 1974: Lubānas klānu apdzīvotība akmens laikmetā. Grām.: Bielis, V. (red.): Lubānas zemienes problēma un tās risinājums. „Liesma“. Rīga
- OPERMANIS, O. 1998: Latvijas mitrāji un Ramsāres konvencija. Publicējusi Latvijas Ornitoloģijas biedrība. Rīga
- OPERMANIS, O., KABUCIS, I., AUNINS, A. 1997: CORINE Biotopes projekts Latvijā 1994-1997. Darba metodika un rezultāti. Latvijas Dabas fonds. Rīga
- PAKALNE, M., SALMIŅA, L., BAMBE, B., PETRIŅŠ, A. 1996: Inventory and evaluation of the most valuable peatlands of Latvia. Projekta atskaite. Latvijas Dabas fonds. Rīga
- PETRIŅŠ, A., BERGMANIS, U. 1986: Par čūskērgli (*Circaetus gallicus* Gm.) Latvijā. Охрана, экология и этология животных. Сборник научных трудов. Rīga

- RAKVIČA, D. 1999: Lubāna ezera ZA piekrastes flora. Kursa darbs. Rīga
- VASKS, A. 1994: Brikuļu nocietinātā apmetne. Lubāna zemiene vēlajā bronzas un dzelzs laikmetā. Preses nams. Rīga
- VILKS, K. 1934: Vai dzeltenais vanadžņš un purva pūce turas pie reiz izvēlētas ligzdošanas vietas vai uzskātami par klejotājiem? Daba un zinātne 2
- VILKS, K. 1943: Avifauna aus vier Gegenden Lettlands. Folia Zoologica et Hydrobiologica. Rīga
- ZARIŅŠ, J. 1974: Lubānas zemies izmantošana pirms pretplūdu pasākumiem. Augšņu veidi un to izmantošana. Grām.: Bielis, V. (red.): Lubānas zemies problēma un tās risinājums. „Liesma“. Rīga
- ВИКНЕ, Я. 1975: Беркут (*Aquila chrysaetos* L.) все же не перестал гнездиться в Латвии. Zooloģijas muzeja raksti 12
- ЛИПСБЕРГ, Ю. 1983: Сапсан. Grām.: Викне, Я (ред.): Птицы Латвии. Территориальное размещение и численность. Rīga. „Zinātne“
- Пасторс, А. 1987: Райирование малых рек Латвийской ССР. Rīga.
Latvijas republikāniskā hidrometeoroloģijas un dabas vides kontroles pārvalde

7. PIELIKUMI

Dabas lieguma "Pārabaine" un citu dabas liegumu
novietojums Lubāna mitraines kompleksā

DABAS LIEGUMA "PĀRABAINĒ" ROBEŽU APRAKSTS

**Madonas rajons
Indrānu pagasts**

**Cesvaines virsmežniecība
Klānu mežniecība**

1. 1. - 2. No Klānu mežniecības 18.kvartāla ziemeļrietumu stūra uz austrumiem un ziemeļaustrumiem pa valsts meža 18., 19., 7., 8., 9. un 10.kvartālu ārējo ziemeļu robežu līdz 10.kvartāla ziemeļaustrumu stūrim,
2. 2. - 3. uz dienvidaustrumiem pa valsts meža 10., 24., 25., 34., 54. un 77.kvartālu ārējo austrumu robežu līdz 77.kvartāla dienvidaustrumu stūrim,
3. 3. - 4. uz austrumiem pa apauguma robežu līdz Aiviekstes krastam (pagasta robežai),
4. 4. - 5. uz dienvidiem pa Aiviekstes krastu līdz Ičas ietekai,

**Balvu rajons
Bērzpils pagasts**

**Žiguru virsmežniecība
Rugāju mežniecība**

5. 5. - 6. uz dienvidiem pa Ičas upi līdz novadgrāvim pie Vēja ezera,
6. 6. - 7. uz rietumiem pa novadgrāvi līdz zemnieku saimniecības "Mētrukalns" robežai,
7. 7. - 8. uz ziemeļrietumiem pa novadgrāvi līdz zemnieku saimniecību "Mētrukalns", "Kurpītes", "Lazdiņi" un piemājas saimniecības "Vecpils" un Jāņa Lazdiņa piemājas saimniecības robežām līdz Rēzeknes rajona un Balvu rajonu robežai,

**Rēzeknes rajons
Gaigalavas pagasts**

**Rēzeknes virsmežniecība
Gaigalavas mežniecība**

8. - 9. uz dienvidaustrumiem pa valsts meža 37.kvartāla rietumu robežu līdz Kvāpānu zivju dīķu dambim,
9. 9. - 10. uz dienvidrietumiem pa Kvāpānu zivju dīķu dambi līdz Lubāna ezera dambim,
10. 10. - 11. uz ziemeļrietumiem pa Lubāna ezera dambi (ceļu uz Degumniekiem) līdz Rēzeknes un Madonas rajonu robežai,

**Madonas rajons
Ošupes pagasts**

**Cesvaines virsmežniecība
Klānu mežniecība**

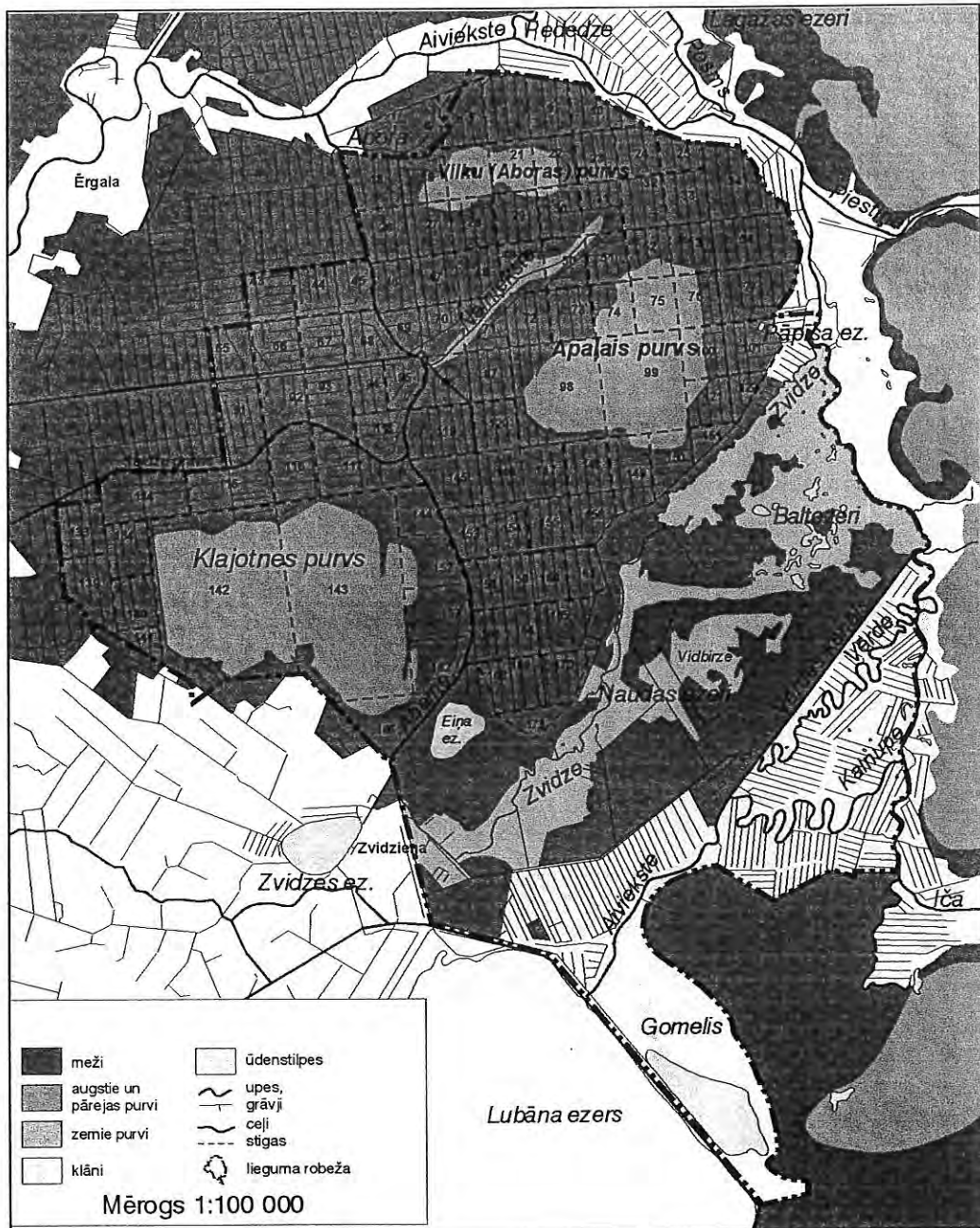
11. 11. - 12. uz ziemeļrietumiem pa Lubāna ezera dambi (ceļu uz Degumniekiem) līdz Zvidzes kanālam,
12. 12. - 13. uz ziemeļrietumiem pa Zvidzes kanālu līdz valsts meža 166.kvartāla dienvidu robežai,

13. 13. - 14. uz ziemeļrietumiem un rietumiem pa valsts meža 166., 143., 142., 141. un 139.kvartālu dienvidu robežu līdz kvartālīstīgai 132 / 139,
14. 14. - 15. uz ziemeļiem pa kvartālīstīgu 132 / 139 līdz Ošupes un Indrānu pagastu robežai,
15. 15. - 16. uz rietumiem pa Ošupes un Indrānu pagastu robežu līdz kvartālīstīgai 113 / 114 ,

Madonas rajons
Indrānu pagasts

Cesvaines virsmežniecība
Klānu mežniecība

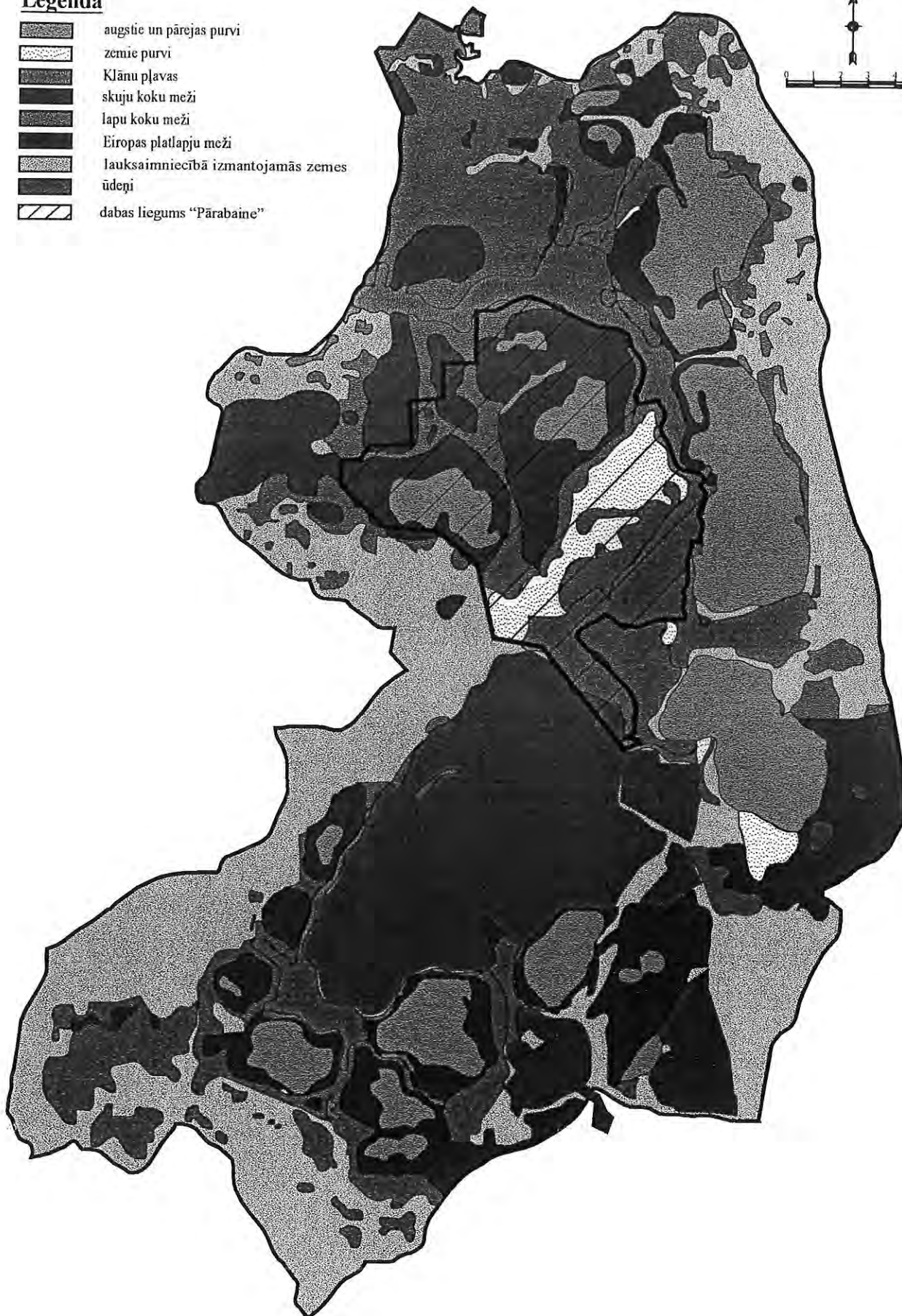
16. 16. - 17. uz ziemeļiem pa kvartālīstīgu 113 / 114, 90 / 91 un 64 / 65 līdz kvartālu krustojumam 41 / 42 / 64 / 65,
17. 17. - 18. uz austrumiem pa kvartālīstīgu 42 / 65 līdz kvartālu krustojumam 42 / 43 / 65 / 66,
18. 18. - 19. uz ziemeļiem pa kvartālīstīgu 42 / 43 līdz kvartālu krustojumam 14 / 15 / 42 / 43,
19. 19. - 20. uz austrumiem pa kvartālīstīgu 15 / 43, 16 / 44 un 17 / 45 līdz Abainei,
20. 20. - 1. uz ziemeļiem pa Abaini līdz sākumpunktam.

Dabas lieguma "Pārabaine" biotopu karte

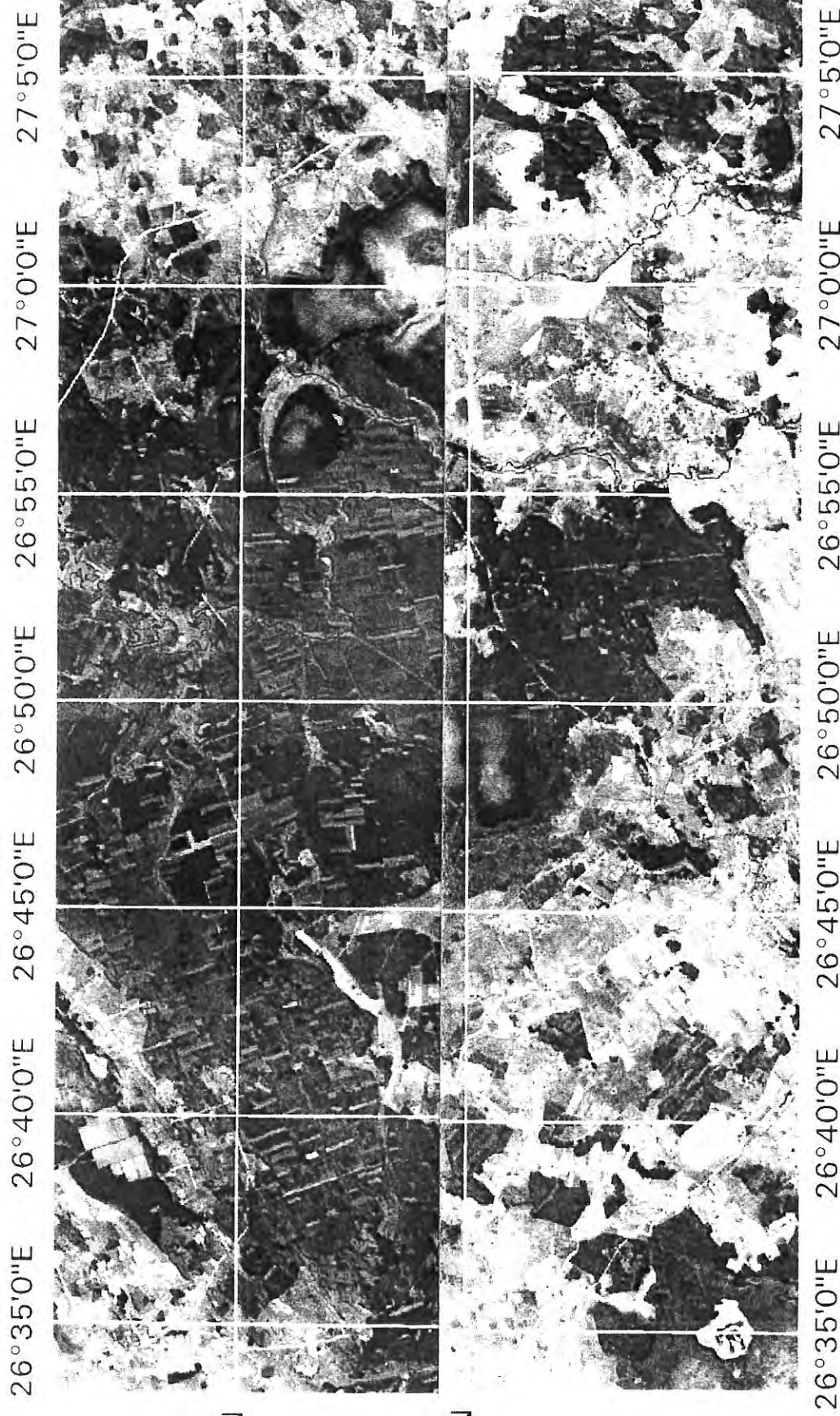
Leģenda

- augstie un pārejas purvi
- zemie purvi
- Klānu pļavas
- skuju koku meži
- lapu koku meži
- Eiropas platlapju meži
- lauksaimniecībā izmantojamās zemes
- ūdeņi
- dabas liegums "Pārabaine"

**Lubāna mitraines kompleksa
aptuvena biotopu karte**

False Color Image

LANDSAT TM, Path-Row : 186-20, August 24, 1995

Pielikums Nr. 5. Lubāna mitraines kompleksa satelītuzņēmums

Scale

Konstatētās putnu sugas dabas liegumā "Pārabaine" 1985.-1999.

	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Līdzdošanas status *	Latvijas Sarkanā grāmata (1)	Apdraudētības statuss Eiropā (2)	Apdraudētības kategorija Eiropā (2)	Apdraudētības statuss pasaulē (3)	EU direktīves pielikums (4)
	PODICIPEDIFORMES							
	Podicipedidae							
1	<i>Podiceps cristatus</i>	Cekuldūkuris	L					
	CICONIIFORMES							
	Ardeidae							
2	<i>Botaurus stellaris</i>	Lielais dumpis	IL	3	V	3		I
	Ciconiidae							
3	<i>Ciconia nigra</i>	Melnais stārķis	L	3	R	3		I
	ANSERIFORMES							
	Anatidae							
4	<i>Cygnus olor</i>	Paugurknābja gulbis	L					
5	<i>Cygnus cygnus</i>	Ziemeļu gulbis	L	3	S	4		I
6	<i>Anser anser</i>	Meža zoss	IL	3				
7	<i>Anas penelope</i>	Baltvēderis	IL					
8	<i>Anas strepera</i>	Pelēkā pīle	IL		V	3		
9	<i>Anas crecca</i>	Krīklis	L					
10	<i>Anas platyrhynchos</i>	Meža pīle	L					
11	<i>Anas acuta</i>	Garkaklis	IL		V	3		
12	<i>Anas querquedula</i>	Prīkšķe	IL		V	3		
13	<i>Anas clypeata</i>	Platknābis	IL					
14	<i>Aythya ferina</i>	Brūnkaklis	IL		S	4		
15	<i>Aythya fuligula</i>	Cekulpīle	IL					
	FALCONIFORMES							
	Accipitridae							
16	<i>Pernis apivorus</i>	Ķīķis	L		S	4		I
17	<i>Haliaetus albicilla</i>	Jūras ērglis	L	1	R	3	NT	I
18	<i>Circaetus gallicus</i>	Čūsku ērglis	IL	3	R	3		I
19	<i>Circus aeruginosus</i>	Niedru lija	IL					I
20	<i>Circus pygargus</i>	Pļavu lija	IL	3	S	4		I
21	<i>Buteo buteo</i>	Peļu klijāns	L					
22	<i>Aquila pomarina</i>	Mazais ērglis	L	3	R	3		I
23	<i>Aquila clanga</i> **	Vidējais ērglis	L	1	E	1	V	I
24	<i>Aquila chrysaetos</i>	Klinšu ērglis	IL	1	R	3		I
	Pandionidae							
25	<i>Pandion haliaetus</i>	Zivju ērglis	IL	3	R	3		I
	Falconidae							
26	<i>Falco subbuteo</i>	Bezdelīgu piekūns	L					
	GALLIFORMES							
	Tetraonidae							

27	<i>Bonasa bonasia</i>	Mežirbe	L						I
28	<i>Tetrao tetrix</i>	Rubenis	L			V	3		I
29	<i>Tetrao urogallus</i>	Mednis	L						
GRUIFORMES									
Rallidae									
30	<i>Porzana porzana</i>	Ormanītis	IL			S	4		I
31	<i>Crex crex</i>	Grieze	L	2		V	1	V	I
Gruidae									
32	<i>Grus grus</i>	Dzērve	L	3		V	3		
CHARADRIIFORMES									
Charadriidae									
33	<i>Charadrius dubius</i>	Upes tārtiņš	IL						
34	<i>Pluvialis apricaria</i>	Dzeltenais tārtiņš	L	3		S	4		I
35	<i>Vanellus vanellus</i>	Ķīvīte	L						
Scolopacidae									
36	<i>Philomachus pugnax</i>	Gugatnis	IL	2		S	4		I
37	<i>Gallinago gallinago</i>	Mērkaziņa	L						
38	<i>Gallinago media</i>	Ķikuts	L	0		V	2	NT	I
39	<i>Scolopax rusticola</i>	Sloka	L			V	3		
40	<i>Limosa limosa</i>	Melnā puskuitala	L	3		V	2		
41	<i>Numenius arquata</i>	Kuitala	L	2		D	3		
42	<i>Tringa stagnatilis</i>	Dīķu tilbīte	IL						
43	<i>Tringa ochropus</i>	Meža tilbīte	L						
44	<i>Tringa glareola</i>	Purva tilbīte	L			D	3		I
45	<i>Actitis hypoleucos</i>	Upes tilbīte	IL						
Laridae									
46	<i>Larus minutus</i>	Mazais ķīris	L			D	3		
47	<i>Larus ridibundus</i>	Lielais ķīris	L						
Sternidae									
48	<i>Sterna hirundo</i>	Upes zīriņš	IL						
49	<i>Sterna albifrons</i>	Mazais zīriņš	IL	3		D	3		I
50	<i>Chlidonias niger</i>	Melnais zīriņš	L			D	3		I
51	<i>Chlidonias leucopterus</i>	Baltspārnu zīriņš	L						
COLUMBIFORMES									
Columbidae									
52	<i>Columba palumbus</i>	Lauku balodis	L			S	4		
CUCULIFORMES									
Cuculidae									
53	<i>Cuculus canorus</i>	Dzeguze	L						
STRIGIFORMES									
Strigidae									
54	<i>Glaucidium passerinum</i>	Apodziņš	IL	4					I
55	<i>Strix uralensis</i>	Garastes pūce	IL	3					
56	<i>Asio flammeus</i>	Purva pūce	IL	1		V	3		I
57	<i>Aegolius funereus</i>	Bikšainais apogs	IL	3					I
CAPRIMULGIFORMES									
Caprimulgidae									
58	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Vakarlēpis	L			D	2		I
APODIFORMES									
Apodidae									
59	<i>Apus apus</i>	Svīre	L						
PICIFORMES									
Picidae									
60	<i>Dryocopus martius</i>	Melnā dzilna	L						I

61	<i>Dendrocopos major</i>	Dižraibais dzenis	L				
PASSERIFORMES							
Motacillidae							
62	<i>Anthus trivialis</i>	Koku čipste	L				
63	<i>Anthus pratensis</i>	Pļavu čipste	L		S		4
64	<i>Motacilla flava</i>	Dzeltenā cielava	L				
Troglodytidae							
65	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Paceplītis	L				
Prunellidae							
66	<i>Prunella modularis</i>	Peļkājīte	L		S		4
Turdidae							
67	<i>Erethacus rubecula</i>	Sarkanrīklīte	L		S		4
68	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Erickiņš	L				
69	<i>Saxicola rubetra</i>	Lukstu čakstīte	L		S		4
70	<i>Turdus pilaris</i>	Pelēkais strazds	L		S		4
71	<i>Turdus philomelos</i>	Dziedātājstrazds	L		S		4
72	<i>Turdus iliacus</i>	Plukšķis	L		S		4
73	<i>Turdus viscivorus</i>	Sila strazds	L		S		4
Sylviidae							
74	<i>Locustella naevia</i>	Kārklū ļauķis	L		S		4
75	<i>Locustella fluviatilis</i>	Upes ļauķis	L		S		4
76	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Ceru ļauķis	L		S		4
77	<i>Acrocephalus dumetorum</i>	Krūmu ļauķis	L				
78	<i>Acrocephalus palustris</i>	Purva ļauķis	L		S		4
79	<i>Hippolais icterina</i>	Iedzeltenais ļauķis	L		S		4
80	<i>Sylvia communis</i>	Lūnspārnu ļauķis	L		S		4
81	<i>Sylvia borin</i>	Dārza ļauķis	L		S		4
82	<i>Sylvia atricapilla</i>	Melngalvas ļauķis	L		S		4
83	<i>Phylloscopus trochiloides</i>	Zaļais ļauķītis	L				
84	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Svirlītis	L		S		4
85	<i>Phylloscopus collybita</i>	Āunāiņš	L				
86	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Vītītis	L				
Muscicapidae							
87	<i>Ficedula parva</i>	Mazais mušķērājs	L				
88	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Melnais mušķērājs	L		S		4
Paridae							
89	<i>Parus palustris</i>	Purva zilīte	L				
90	<i>Parus montanus</i>	Pelēkā zilīte	L				
91	<i>Parus cristatus</i>	Cekulzilīte	L		S		4
92	<i>Parus major</i>	Lielā zilīte	L				
Remizidae							
93	<i>Remiz pendulinus</i>	Somzilīte	IL	3			
Oriolidae							
94	<i>Oriolus oriolus</i>	Vālodze	L				
Laniidae							
95	<i>Lanius collurio</i>	Brūnā āakste	L		D		3
96	<i>Lanius excubitor</i>	Lielā āakste	L	2	D		3
Corvidae							
97	<i>Garrulus glandarius</i>	Sīlis	L				
98	<i>Corvus corone cornix</i>	Vārna	L				
99	<i>Corvus corax</i>	Krauklis	L				
Fringillidae							
100	<i>Fringilla coelebs</i>	Āubīte	L		S		4
101	<i>Carduelis spinus</i>	Ķivulis	L		S		4

102	<i>Loxia pytyopsittacus</i>	Priežu krustknābis	L						
103	<i>Carpodacus erythrinus</i>	Mazais svilpis	L						
	Emberizidae								
104	<i>Emberiza citrinella</i>	Dzeltenā stērste	L						
105	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Niedru stērste	L						

* L - ligzdotājs, IL - iespējams ligzdotājs

** ir konstatēts iespējams mazā un vidējā ērgļa hibridizācijas gadījums
(jaukts pāris, Bergmanis u.c. 1997)

(1) Lipsbergs et al. 1990: Populārzinātniskā Latvijas Sarkanā grāmata. Dzīvnieki

0 - izzudušas sugas 1 - sugas, kurām draud izzušana 2 - retās sugas

3 - sugas, kuru indivīdu skaits samazinās 4 - nepietiekami pētītas sugas

(2) Tucker & Heath. 1994: Birds in Europe

E - apdraudēta V - jutīga D - skaitā sarūkoša L - skaits ierobežots S - neapdraudēta R -reta
SPEC category 1-4 (1-3 apdraudētas)

(3) Collar et al. 1994: Birds to Watch 2 The World List of Threatend Birds

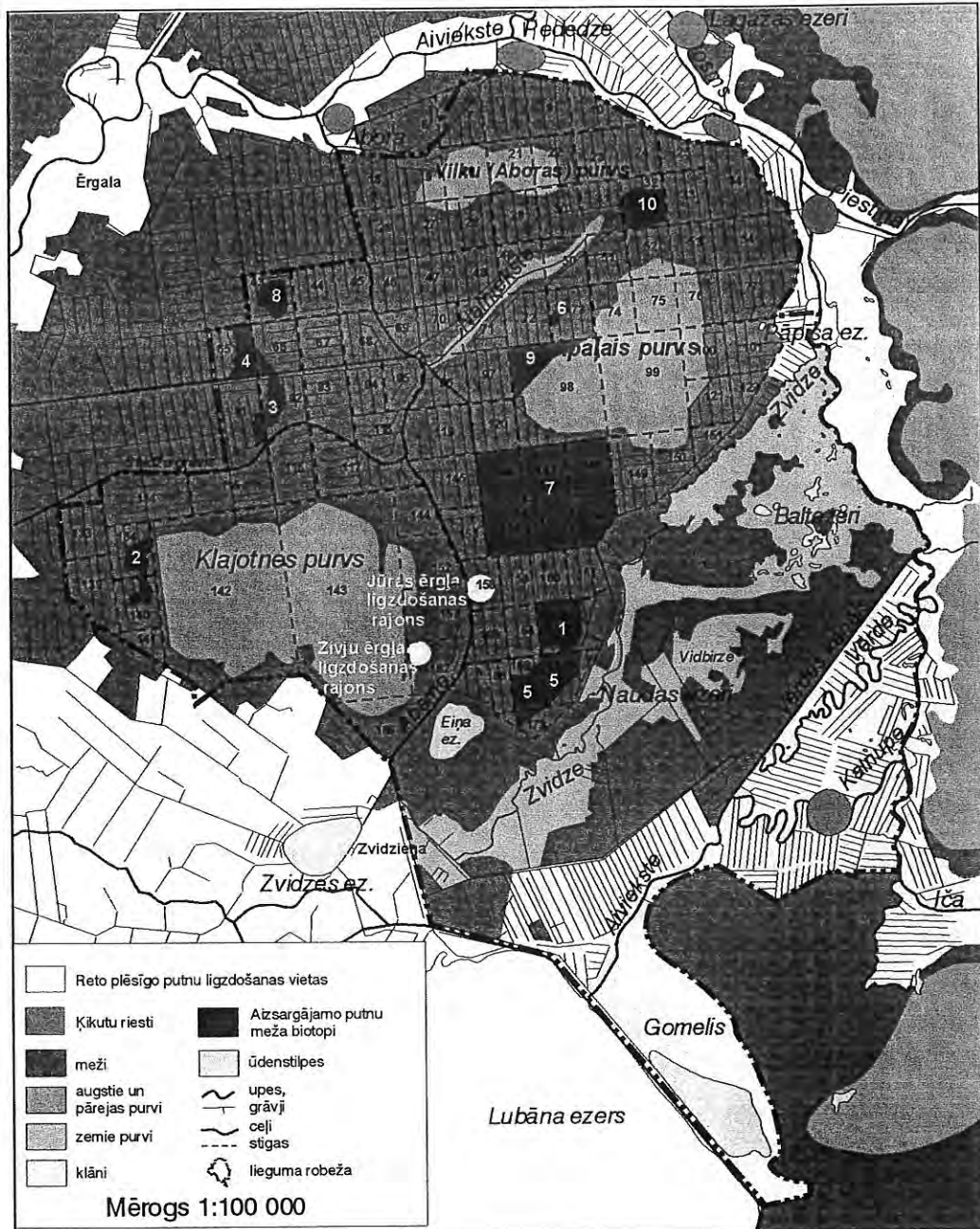
C - kritiska V - jutīga C - nepieciešama aizsardzība NT - iespējami apdraudēta globālā mērogā

**(4) EU Wild Bird Directive. Annex I - sugas, kuru izdzīvošanai un vairošanās
ir nepieciešama īpaša aizsardzība**

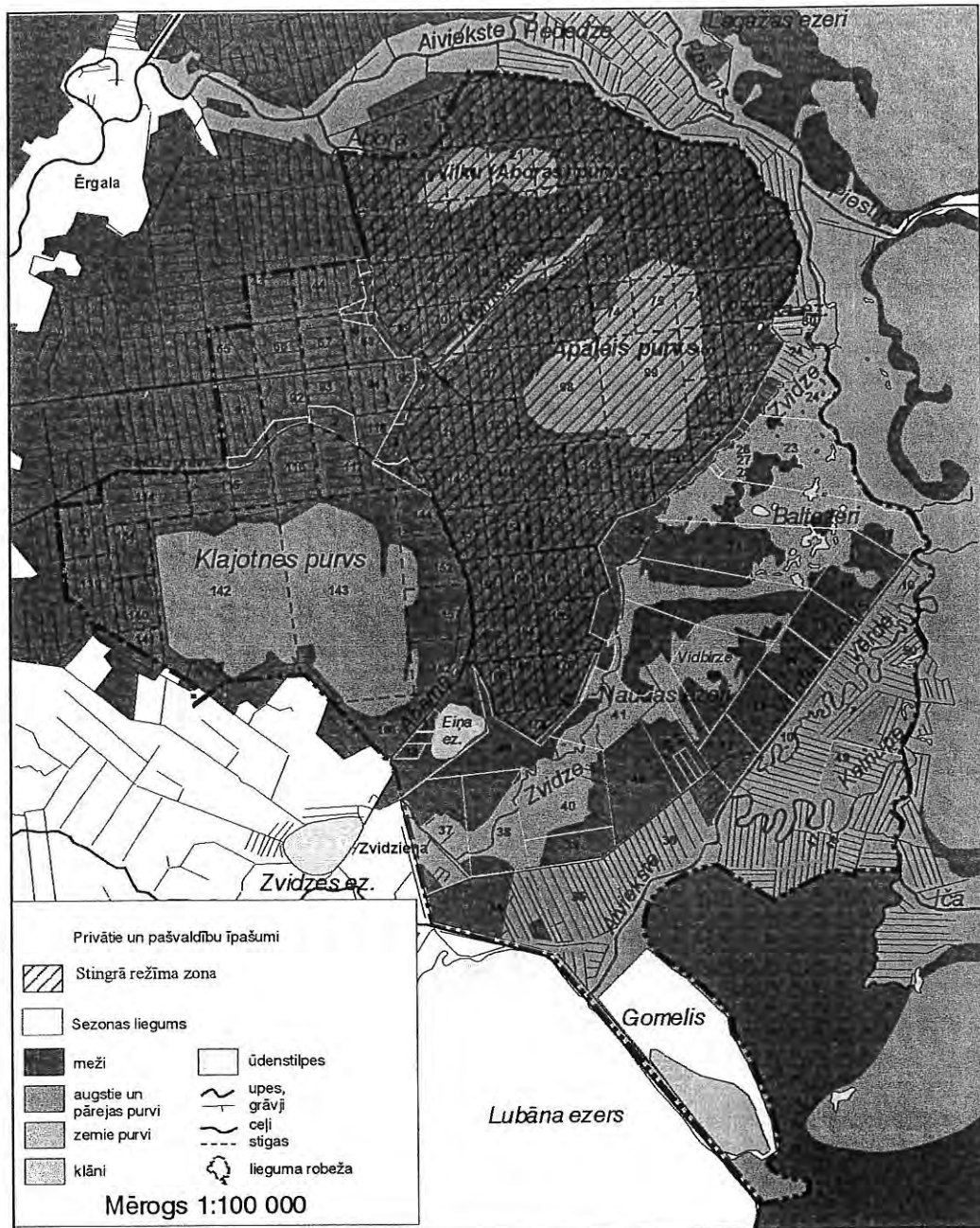
**Aizsargājamo dzīvnieku sugu meža biotopu* un medņu riestu saraksts
dabas liegumā "Pārabaine" Klānu mežniecībā**

<i>Nr. reto putnu meža</i>			
<i>biotopā pielik. Nr.8</i>	<i>Aizsargājamā putna suga</i>	<i>Meža kvartāls un nogabals</i>	<i>Platība (ha)</i>
1	Melnais stārķis	165. kv. 1., 2. nog.	33,8
2	Melnais stārķis	134. kv. 4., 6., 7. nog. 140. kv. 3., 6., 7., 8. nog.	18,3
3	Melnais stārķis	91. kv. 11., 20., 24. nog. 92. kv. 3., 4., 5., 13., 15. nog.	19,2
4	Melnais stārķis	65. kv. 4.-6., 8.-11., 13.-14. nog. 66. kv. 13.-15. nog.	26,2
5	Vidējais ērglis	169. kv. 2.-3. nog. 170. kv. 1.-4. nog. 173. kv. 1., 2., 4. nog.	56,2
6	Klinšu ērglis	73. kv. 6. nog.	4,6
7	Jūras ērglis	146. kv. 1.-13. nog. 147. kv. 1.-13. nog. 148. kv. 1.-6. nog. 154. kv. 1.-11. kv. 155. kv. 1.-14. nog. 156. kv. 1.-7. nog.	256,0
8	Mednis	43. kv. 7. nog.	14,5
9	Mednis	98. kv. 1.-10. nog.	24,7
10	Mednis	32. kv. 2. nog.	25,3
KOPĀ			478,8

* Valsts Meža dienesta rīkojums Nr. 98 1996. gada 5. novembrī

Aizsargājamo putnu sugu meža biotopu, medņu riestu un reto dienas plēsīgo putnu atradņu izvietojums dabas liegumā "Pārabaine"

Dabas lieguma "Pārabaine" zonējums. Privāto un pašvaldību īpašumu izvietojums

Privāto īpašnieku un zemes lietotāju un pašvaldību zemju uzskaitījums

Nr.
pielikumā

Nr. 9	Īpašnieks vai lietotājs	Pagasts	Platība	Paskaidrojumi
1	Indrānu pagasts	Indrānu	14,5	zemes lietotājs
2	Jānis Romāns	Indrānu	17,9	Zemes grāmata
3	Inta Arnte	Indrānu	13,1	Zemes grāmata
4	Arnis Mūrmanis	Indrānu	14,0	zemes lietotājs
5	Zigrīda Rudzīte	Indrānu	12,5	zemes lietotājs
6	Sandra Zariņa	Indrānu	5,0	zemes lietotājs
7	Guntis Atāls	Indrānu	4,0	zemes lietotājs
8	Velta Prudņinova	Indrānu	13,5	zemes lietotājs
9	Tālis Vīksna	Indrānu	4,0	zemes lietotājs
10	Inta Ātrēna	Indrānu	118,0	zemes lietotājs
11	Pēteris Delveris	Indrānu	6,0	zemes lietotājs
12	Viesturs Koziols	Indrānu	79,3	Zemes grāmata
13	Evija Saknīte	Indrānu	72,8	Zemes grāmata
14	Evija Saknīte	Indrānu	64,8	Zemes grāmata
15	Viesturs Koziols	Indrānu	63,6	Zemes grāmata
16	Evija Saknīte	Indrānu	79,7	Zemes grāmata
17	Viesturs Koziols	Indrānu	49,5	Zemes grāmata
18	Evija Saknīte	Indrānu	126,2	Zemes grāmata
19	Gunārs Dubrovskis	Indrānu	150,0	zemes lietotājs
20	Vilma Aretjeva	Indrānu	150,0	zemes lietotājs
21	Guntis Paulovičs	Indrānu	150,0	zemes lietotājs
22	Inese Muzatarova	Indrānu	150,0	zemes lietotājs
23	Olga Aretjeva	Indrānu	150,0	zemes lietotājs
24	Nikolajs Linužs	Indrānu	130,0	zemes lietotājs
25	Solveiga Trautmane	Indrānu	2,0	zemes lietotājs
26	Solveiga Trautmane	Indrānu	2,0	zemes lietotājs
27	Andrejs ????	Indrānu	1,8	zemes lietotājs
28	Anita Alksne-Alksnīte	Indrānu	2,8	zemes lietotājs
29	Aivis Fiņķis	Indrānu	85,1	Zemes grāmata
30	Anita Zujeva	Indrānu	5,5	zemes lietotājs
31	Aina Kūrēna, "Smāči"	Ošupes	5,4	Zemes grāmata
32	Vizma Kakse, "Daudzenāni"	Ošupes	5,3	Zemes grāmata
33	Jānis Kaksis, "Zvidziena"	Ošupes	5,3	Zemes grāmata
34	Jānis Bērziņš, "Vilkubirzs"	Ošupes	144,0	zemes lietotājs
35	Edīte Zaube, "Kalmes"	Ošupes	145,9	zemes lietotājs
36	Uldis Deksters, "Aiviekstes"	Ošupes	146,5	zemes lietotājs
37	Vija Koka, "Dumbrāji"	Ošupes	149,6	zemes lietotājs

38	Sarmīte Stalta, "Dzērves"	Ošupes	149,1	zemes lietotājs
39	Jānis Kuncis, "Eiņi"	Ošupes	133,0	zemes lietotājs
40	Iluta Kunce, "Rustiņi"	Ošupes	135,0	zemes lietotājs
41	Artūrs Kuncis, "Zvērde"	Ošupes	148,0	zemes lietotājs
42	Jānis Bērziņš, "Bērziņi"	Ošupes	21,0	zemes lietotājs
43	Romans Šabrikins, "Pauguraine"	Ošupes	50,0	zemes lietotājs
44	Edvīns Sproģis, "Rugāji"	Ošupes	5,0	zemes lietotājs
45	Zigrīda Sproģe, "Jaunprodi"	Ošupes	5,0	zemes lietotājs
46	Ošupes pašvaldība	Ošupes	106,5	zemes lietotājs
47	Stepans Ēvalds, "Liepas"	Bērzpils	?	zemes lietotājs
48	Poševs Jānis, "Purviņas"	Bērzpils	?	zemes lietotājs
49	Duļevskis Jānis	Bērzpils	?	zemes lietotājs
50	Gabrāns Rafaels, "Kastaņu mājas"	Bērzpils	?	zemes lietotājs

SPĒKĀ ESOŠS no 22.07.2000

(Vēstnesis, 21.07.2000, nr.266)

Latvijas Republika Ministru Kabinets
noteikumi Nr.241 pieņemts 18.07.2000
Dabas lieguma "Pārabaine" individuālie aizsardzības un izmantošanas
noteikumi

----- Pase -----
Spēkā no: 22.07.2000
Slepenība: bez ierobežojumiem
Pēdējā korekcija: 21.07.2000 A.Strods
Pēdējā statusa maiņa: . .

----- Piezīmes -----

=====

2000.gada 18.jūlijā
Rīgā

Noteikumi Nr.241
(prot. Nr.32 13.§)

Dabas lieguma "Pārabaine"
individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma
"Par īpaši aizsargājamām
dabas teritorijām"
17.panta otro daļu

1. Šie noteikumi nosaka dabas lieguma "Pārabaine" (turpmāk - dabas liegums) zonējumu, individuālo aizsardzību un izmantošanu, lai saglabātu mitrzemju kompleksu ar tā reto un aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu kopumu, kā arī unikālo biotopu - pārplūstošās pļavas (klānus).

2. Dabas lieguma platība ir 9822 ha, tā zonējuma robežas ir noteiktas šo noteikumu 1. un 2.pielikumā.

3. Lai nodrošinātu optimālu biotopu un sugu aizsardzību, kā arī ņemot vērā to izvietojumu teritorijā, dabas liegumā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:

- 3.1. stingrā režīma zona;
- 3.2. regulējamā režīma zona;
- 3.3. sezonas lieguma zona.

4. Stingrā režīma zona ir izveidota, lai aizsargātu īpaši jutīgas un retas putnu sugas un to dzīvotnes - dabiskos vecos priežu mežus.

5. Stingrā režīma zonā ir atļautas darbības, kas nav pretrunā ar dabas lieguma izveidošanas mērķiem un nerada draudus lieguma saglabāšanai:

- 5.1. teritorijas apmeklēšana, lai veiktu zinātniskos pētījumus;
- 5.2. ogošana un sēņošana;
- 5.3. putnu un dzīvnieku medības saskaņā ar medības regulējošiem normatīvajiem aktiem;
- 5.4. rūpnieciskā zveja un makšķerēšana saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

6. Stingrā režīma zonā ir aizliegtas šādas darbības:

- 6.1. jebkura mežsaimnieciskā darbība, izņemot ugunsdrošības pasākumu veikšanu;
- 6.2. meža stigu pārbūve par braucamajiem ceļiem;
- 6.3. darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu

līmeņa pazemināšanos;

6.4. jaunu zemes dzīļu atradņu izstrāde;

6.5. ūdens ieguves vietu, ceļu, elektropārvades un citu lineāro komunikāciju būvniecība;

6.6. jebkura darbība, kas izraisa augsnes eroziju;

6.7. atkritumu izgāšana;

6.8. Latvijas florai un faunai nepiederošu augu un dzīvnieku sugu introdukcija;

6.9. reto un aizsargājamo augu noplūkšana un izraušana ar saknēm, kā arī to daļu vākšana jebkurā attīstības stadijā;

6.10. izziņas taku un skatu laukumu ierīkošana;

6.11. atpūtas un sporta pasākumu rīkošana.

7. Regulējamā režīma zona ir izveidota, lai aizsargātu reģionam raksturīgus biotopus, augu un dzīvnieku sugas, pieļaujot līdzsvarotu saimniecisko darbību.

8. Regulējamā režīma zonā ir atļautas šādas darbības:

8.1. šo noteikumu 5.punktā minētās darbības;

8.2. izziņas taku un skatu laukumu ierīkošana, saskaņojot to ar reģionālo vides pārvaldi;

8.3. mežsaimnieciskā darbība no 1.jūlija līdz 31.martam saskaņā ar dabas aizsardzības plānu.

9. Regulējamā režīma zonā ir aizliegtas šādas darbības:

9.1. šo noteikumu 6.2., 6.3., 6.4., 6.5., 6.6., 6.7., 6.8., 6.9. un 6.11.apakšpunktā minētās darbības;

9.2. mežsaimnieciskā darbība no 1.aprīļa līdz 30.jūnijam, izņemot ugunsdrošības pasākumus, kā arī meža dabiskās atjaunošanas veicināšanu un meža sēšanu.

10. Sezonas dabas lieguma zona izveidota, lai nodrošinātu ūdensputnu netraucētu vairošanos, atpūtu, barošanos un pulcēšanos pavasara migrācijas periodā.

11. Sezonas dabas lieguma zonā atļautas šo noteikumu 8.punktā minētās darbības, izņemot laikposmu no 1.aprīļa līdz 30.jūnijam.

12. Sezonas dabas lieguma zonā aizliegtas šādas darbības:

12.1. cilvēku uzturēšanās no 1.aprīļa līdz 30.jūnijam, izņemot teritorijas apmeklēšanu, lai to apsargātu, kontrolētu aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu vai veiktu zinātniskos pētījumus;

12.2. šo noteikumu 9.punktā minētās darbības.

13. Dabas liegumā nepieciešama izpēte, lai meliorācijas ietekmētajos augstajos un pārejas purvos hidroloģisko režīmu tuvinātu dabiskajam stāvoklim, nenodarot kaitējumu saimnieciski izmantojamiem mežiem.

Ministru prezidents

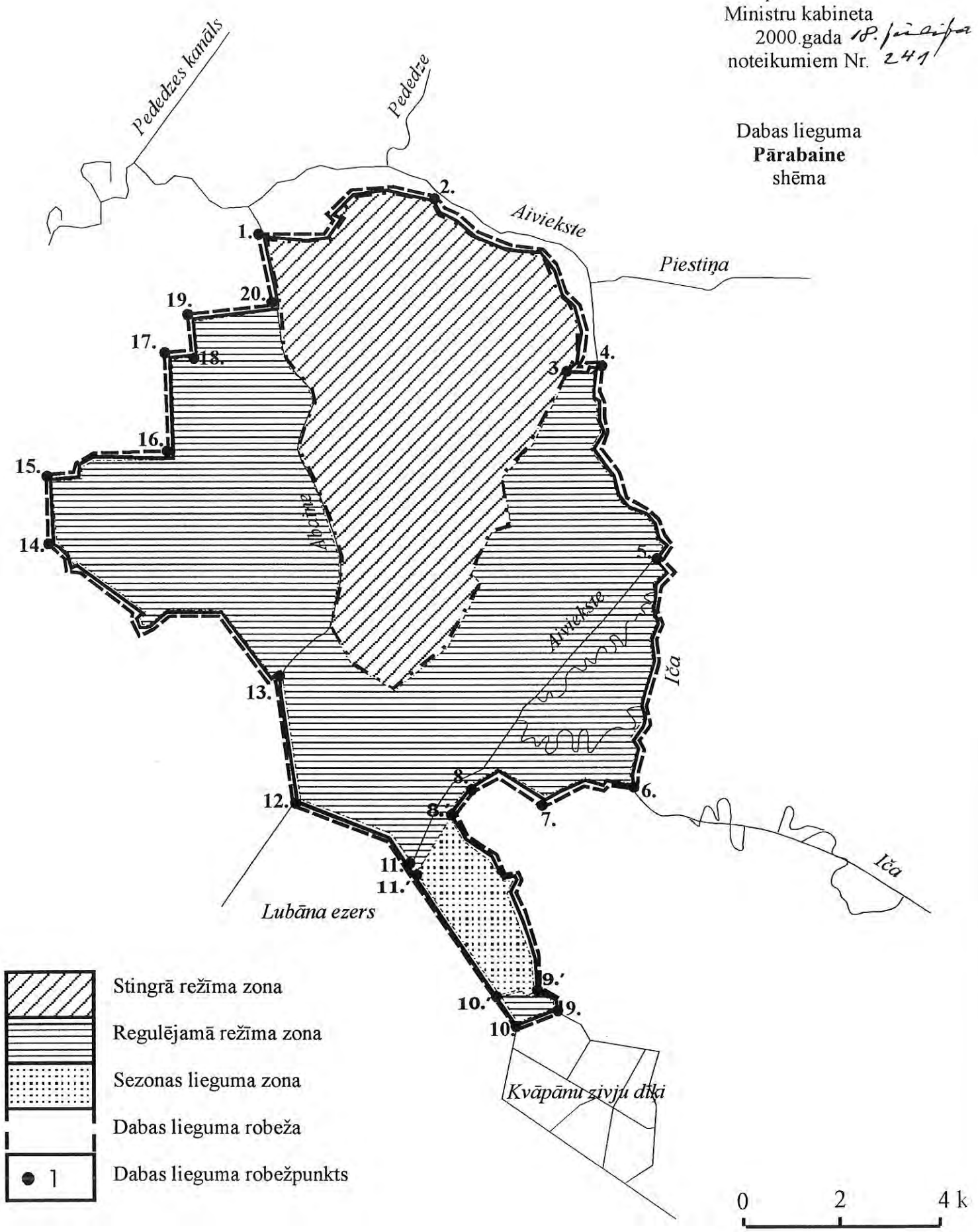
A.Bērziņš

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrs

V.Makarovs

1. pielikums
 Ministru kabineta
 2000. gada 18. jūnijā
 noteikumiem Nr. 241

Dabas lieguma
Pārabaine
 shēma

2.pielikums
Ministru kabineta
2000.gada 18.jūlija
noteikumiem Nr.241

Dabas lieguma "Pārabaine" zonu robežu apraksts

1. Dabas lieguma stingrā režīma zona atrodas Madonas rajona Indrānu un Ošupes pagastā un ietver Klānu valsts mežniecības valsts meža 6.-10., 18.-34., 46.-54., 69.-77., 96.-101., 119.-122., 145.-150., 153.-156., 158.-161., 163.-165., 168.-170., 172. un 173.kvartālu.

2. Dabas lieguma regulējamā režīma zona atrodas Madonas rajona Indrānu un Ošupes pagastā, Rēzeknes rajona Gaigalavas pagastā un Balvu rajona Bērzpils pagastā un ietver visu lieguma teritoriju, kas neatrodas stingrā režīma zonā un sezonas lieguma zonā.

3. Sezonas lieguma zona atrodas Rēzeknes rajona Gaigalavas pagastā uz pašvaldības zemes un ietver seklūdens un klānu pļavām raksturīgas veģetācijas ieplaku Gomeli:

3.1. no 11.' līdz 8.' - uz ziemeļaustrumiem pa taisni 100 metrus no Aiviekstes upes (11.' atrodas 100 metrus no Aiviekstes iztekas uz dienvidaustrumiem pa Ziemeļu dambi, 8.' atrodas Gaigalavas pagasta meža 37.kvartāla rietumu stūrī);

3.2. no 8.' līdz 9.' - uz dienvidaustrumiem gar Gaigalavas pagasta meža 37.kvartāla malu līdz smilšu uzbērumam;

3.3. no 9.' līdz 10.' - uz rietumiem pa smilšu uzbēruma un Gomeļa robežu līdz Ziemeļu dambim;

3.4. no 10.' līdz 11.' - uz ziemeļrietumiem pa Ziemeļu dambi līdz sākumpunktam.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrs

V.Makarovs

Mežsaimniecisko pasākumu režīms dabas liegumā "Pārabaine"

Mežu lietotājs/īpašnieks	Kvartāls	Mežu ciršanas nosacījumi
Klānu valsts mežniecība		
<i>Valsts meži</i>	6-10; 18-34; 46-54; 69-77; 96-101; 119-122; 145-150; 153-156; 158-161; 163-165; 168-170; 172-173	Aizliegtas visa veida cirtes
	142-144; 152; 157; 162; 166	Aizliegta galvenā cirte un rekonstruktīvā cirte
	43-45; 65-68; 91-95; 114-118; 133- 134; 139-141	Atļautas visa veida cirtes, izņemot kailcirti. Šajos kvartālos esošajos aizsargājamu augu, sēņu, ķērpju un dzīvnieku sugu meža biotopos aizliegtas visa veida cirtes
<i>Privātie meži</i>		
"Smāči" (Nr. 31 pielikumā; Nr. 9) , "Daudzenāni" (Nr. 32), "Zvidziena" (Nr. 33), Jānis Romāns (Nr. 2)		Saskaņā ar mežu apsaimniekošanas projektiem
<i>Visi citi privātie un pašvaldību meži</i>		Pieļaujama retināšana

**Lubāna ezera ziemeļaustrumu krasta
Klānos konstatētās vaskulāro augu sugas**

Sugas nosaukums	
	<i>Equisetaceae</i>
1	<i>Equisetum arvense</i> L.
2	<i>E. fluviatile</i> L.
3	<i>E. palustre</i> L.
4	<i>E. hyemale</i> L.
5	<i>E. scirpoides</i> Michx.
	<i>Pinaceae</i>
6	<i>Picea abies</i> (L.) H. Karst.
7	<i>Pinus sylvestris</i> L.
	<i>Salicaceae</i>
8	<i>Populus longifolia</i> Fisch.
9	<i>P. tremula</i> L.
10	<i>Salix alba</i> L.
11	<i>S. aurita</i> L.
12	<i>S. x multinervis</i> Döll
13	<i>S. caprea</i> L.
14	<i>S. cinerea</i> L.
15	<i>S. cinerea x viminalis</i>
16	<i>S. fragilis</i> L.
17	<i>S. lapponum</i> L.
18	<i>S. myrsinifolia</i> Salisb.
19	<i>S. pentandra</i> L.
20	<i>S. rosmarinifolia</i> L.
21	<i>S. triandra</i> L.
22	<i>S. viminalis</i> L.
	<i>Betulaceae</i>
23	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.
24	<i>A. incana</i> (L.) Moench
25	<i>Betula pendula</i> Roth.
26	<i>B. pubescens</i> Ehrh.
	<i>Urticaceae</i>
27	<i>Urtica dioica</i> L.
	<i>Loranthaceae</i>
28	<i>Viscum album</i> L.
	<i>Polygonaceae</i>
29	<i>Polygonum amphibium</i> L.
30	<i>P. arenastrum</i> Boreau
31	<i>P. hydropiper</i> L.
32	<i>P. scabrum</i> Moench
33	<i>Rumex acetosa</i> L.
34	<i>R. acetosella</i> L.
35	<i>R. confertus</i> Willd.
36	<i>R. crispus</i> L.
37	<i>R. longifolius</i> DC.
	<i>Caryophyllaceae</i>
38	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.
39	<i>Cerastium arvense</i> L.
40	<i>C. holosteoides</i> Fr.
41	<i>C. semidecandrum</i> L.
42	<i>Dianthus deltoides</i> L.
43	<i>Lychnis flos-cuculi</i> L.
44	<i>Melandrium album</i> (Mill.) Garcke
45	<i>Sagina nodosa</i> (L.) Fenzl
46	<i>Saponaria officinalis</i> L.
47	<i>Silene nutans</i> L.
48	<i>S. vulgaris</i> (Moench) Garcke
49	<i>Stellaria graminea</i> L.
50	<i>S. nemorum</i> L.
51	<i>S. palustris</i> Retz.
	<i>Ranunculaceae</i>
52	<i>Caltha palustris</i> L.
53	<i>Ranunculus acris</i> L.
54	<i>R. lingua</i> L.
55	<i>R. repens</i> L.
56	<i>R. sceleratus</i> L.
57	<i>Thalictrum flavum</i> L.
	<i>Ceratophyllaceae</i>
58	<i>Ceratophyllum demersum</i> L.
	<i>Guttiferae (Hypericaceae)</i>
59	<i>Hypericum perforatum</i> L.
	<i>Brassicaceae</i>
60	<i>Berteroa incana</i> (L.) DC.
61	<i>Capsella bursa - pastoris</i> (L.) Med.
62	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb.
63	<i>Erysimum cheiranthoides</i> L.
64	<i>Raphanus raphanistrum</i> L.
65	<i>Rorippa palustris</i> (L.) Bess.
66	<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop.
	<i>Crassulaceae</i>
67	<i>Sedum acre</i> L.

- Parnassiaceae**
68 *Parnassia palustris* L.
- Rosaceae**
69 *Alchemilla vulgaris* L.
70 *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim.
71 *Fragaria vesca* L.
72 *Geum rivale* L.
73 *Potentilla anserina* L.
74 *P. argentea* L.
75 *Rubus idaeus* L.
76 *R. nessensis* Hall.
77 *Sorbus aucuparia* L.
- Leguminosae (Fabaceae)**
78 *Anthyllis vulneraria* L.
79 *Lathyrus palustris* L.
80 *L. pratensis* L.
81 *L. sylvestris* L.
82 *Lotus corniculatus* L.
83 *Medicago lupulina* L.
84 *Melilotus albus* Medik.
85 *Onobrychis arenaria* (Kit.) D.C.
86 *Trifolium arvense* L.
87 *T. hybridum* L.
88 *T. medium* L.
89 *T. montanum* L.
90 *T. pratense* L.
91 *T. repens* L.
92 *Vicia cracca* L.
- Geraniaceae**
93 *Geranium palustre* L.
- Rhamnaceae**
94 *Rhamnus cathartica* L.
- Violaceae**
95 *Viola arvensis* Murray
- Lythraceae**
96 *Lythrum salicaria* L.
- Onagraceae**
97 *Chamaenerion angustifolium* (L.) Scop.
98 *Oenothera biennis* L.
99 *O. rubricaulis* Kleb.
- Haloragaceae**
100 *Myriophyllum* sp.
- Umbelliferae (Apiaceae)**
101 *Aegopodium podagraria* L.
102 *Angelica sylvestris* L.
103 *Anthriscus sylvestris* (L.) Hoffm.
- 104 *Cicuta virosa* L.
105 *Cnidium dubium* (Schkuhr) Thell.
106 *Daucus carota* L.
107 *Peucedanum oreoselinum* (L.) Moench
108 *P. palustre* (L.) Moench
109 *Sium latifolium* L.
- Pyrolaceae**
110 *Pyrola rotundifolia* L.
- Primulaceae**
111 *Androsace septentrionalis* L.
112 *Lysimachia nummularia* L.
113 *L. vulgaris* L.
114 *Primula veris* L.
- Rubiaceae**
115 *Galium album* Mill.
116 *G. elongatum* C. Presl
117 *G. molugo* L.
118 *G. uliginosum* L.
- Convolvaceae**
119 *Calystegia sepium* (L.) R. Br.
120 *Convolvus arvensis* L.
- Boraginaceae**
121 *Anchusa officinalis* L.
122 *Echium vulgare* L.
123 *Myosotis palustris* (L.) L.
- Labiatae (Lamiaceae)**
124 *Acinos arvensis* (Lam.) Dandy
125 *Galeopsis speciosa* Mill.
126 *G. tetrahit* L.
127 *Mentha arvensis* L.
128 *M. x verticillata* L.
129 *Origanum vulgare* L.
130 *Scutellaria galericulata* L.
131 *Stachys palustris* L.
132 *Prunella vulgaris* L.
133 *Thymus ovatus* Mill.
- Solanaceae**
134 *Solanum dulcamara* L.
- Schrophulariaceae**
135 *Euphrasia officinalis* L.
136 *Linaria vulgaris* Mill.
137 *Odontites vulgaris* Moench
138 *Rhinantus minor* L.
139 *Rh. serotinus* (Schönh.) Oborn y
140 *Veronica chamaedrys* L.
141 *V. longifolia* L.

- 142 *V. spicata* L.
Plantaginaceae
- 143 *Plantago lanceolata* L.
- 144 *P. major* L.
Viburnaceae
- 145 *Viburnum opulus* L.
Valerianaceae
- 146 *Valeriana officinalis* L.
Campanulaceae
- 147 *Campanula patula* L.
- 148 *C. persicifolia* L.
Compositae (Asteraceae)
- 149 *Achillea millefolium* L.
- 150 *Anthemis tinctoria* L.
- 151 *Artemisia campestris* L.
- 152 *A. vulgaris* L.
- 153 *Bidens tripartita* L.
- 154 *Carduus crispus* L.
- 155 *Centaurea jacea* L.
- 156 *C. scabiosa* L.
- 157 *Cirsium arvense* (L.) Scop.
- 158 *C. vulgare* (Savi.) Ten.
- 159 *Crepis tectorum* L.
- 160 *Conyza canadensis* (L.) Cronquist
- 161 *Erigeron acris* L.
- 162 *Filaginella uliginosa* L. Opiz.
- 163 *Helichrysum arenarium* (L.) Moench
- 164 *Leontodon autumnalis* L.
- 165 *Lepidotheca suaveolens* (Pursh) Nutt.
- 166 *Petasites hybridus* (L.) P. Gaertn., B.Mey. et Scherb.
- 167 *Pilosella officinarum* F.W. Schultz et Sch. Bip.
- 168 *P. praealta* (Vill. ex Gochnat) F.W. Schultz et Sch. Bip.
- 169 *Ptarmica cartilaginea* (Ledeb. ex Rchb.) Ledeb.
- 170 *P. vulgaris* Blackw. ex DC.
- 171 *Senecio fluviatilis* Wallr.
- 172 *S. paludosus* L.
- 173 *Solidago virgaurea* L.
- 174 *Sonchus arvensis* L.
- 175 *S. oleraceus* L.
- 176 *Tanacetum vulgare* L.
- 177 *Taraxacum erythrospermum* Andrz. s.l.
- 178 *T. officinale* F.H. Wigg. s.l.
- 179 *Tragopogon pratensis* L.
- 180 *Tusillago farfara* L.
Alismataceae
- 181 *Alisma plantago - aquatica* L.
Butomaceae
- 182 *Butomus umbellatus* L.
Iridaceae
- 183 *Iris pseudacorus* L.
Juncaceae
- 184 *Juncus articulatus* L.
- 185 *J. bufonius* L.
- 186 *J. effusus* L.
Gramineae (Poaceae)
- 187 *Agrostis tenuis* Sibth.
- 188 *Alopecurus aequalis* Sobol.
- 189 *A. pratensis* L.
- 190 *Briza media* L.
- 191 *Bromus mollis* L.
- 192 *Calamagrostis arundinacea* (L.) Roth.
- 193 *C. canescens* (Weber) Roth
- 194 *C. epigeios* (L.) P. Roth
- 195 *Deschampsia caespitosa* (L.) Beauv.
- 196 *Elytrigia repens* (L.) Nevski
- 197 *Festuca pratensis* Huds.
- 198 *F. rubra* L.
- 199 *Glyceria fluitans* (L.) R. Br.
- 200 *Holcus lanatus* L.
- 201 *Leersia oryzoides* (L.) Sw.
- 202 *Lerchenfeldia flexuosa* (L.) Schur
- 203 *Lolium perenne* L.
- 204 *Phalaroides arundinaceae* (L.) Rauscheri
- 205 *Phleum pratense* L.
- 206 *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Stevd.
- 207 *Poa compressa* L.
- 208 *P. nemoralis* L.
- 209 *P. palustris* L.
- 210 *P. pratensis* L.
- 211 *P. trivialis* L.
Cyperaceae
- 212 *Carex acuta* L.
- 213 *C. arenaria* L.
- 214 *C. cinerea* Pollich
- 215 *C. flava* L.
- 216 *C. nigra* (L.) Reichard
- 217 *C. panicea* L.
- 218 *C. pseudocyperus* L.

- 219 *C. scandinavica* E.W. Davies
220 *C. vesicaria* L.
221 *Scirpus lacustris* L.
Orchidaceae

- 222 *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo
223 *D. maculata* (L.) Soo
224 *Epipactis palustris* (L.) Crantz
225 *E. atrorubens* (Hoffm. ex Bernh.) Besser